

II. rész

A VITA FOLYTATATÁSA

1. fejezet

A vita elindulása

Csihák György 2019. 10. 01.

MEGHÍVÓ a ZMTE Minden Tagjának – egyformán!

Időpont: 2019. október 7, hétfő, pontosan 18.30-tól 21.30-ig
Helyszín: ELTE Matematikai Múzeum, 1117 Bp., Pázmány Péter sétány 1/a (földgömbös portánál)

Tárgy: prof. Oláh Zoltán javaslata

Egész jövőnket meghatározó, fontos megbeszélés. Oláh Zoltán ismerteti javaslatát abban a tárgyban, amit korábban már egyszer továbbítottam. Most ezt írja:

„Kedves György!

Egy 5 milliárd Ft költségvetésű könyvtár és TUDÁSKÖZPONT tervezése és korszerű megvalósítása forog kockán szülővárosomban, Hódmezővásárhelyen.

Én ebben képnélném el akkreditálni a jelzett 29 dimenziós MKI (Magyarságkutató Intézet) felé is jelzett tudástartalmat.

Ennek bioinformatikai, archeogenetikai és egyéb MKI-tel egybevágo egyeztetését szeretném elkezdni, egy új tantervű (digitális kurátor, adattó építő, polihisztor) 5 éves képzés akkreditálásával, amely valódi, a Kárpát-medence műveltségi köreinek felölelésével, és anyanyelvünk teljes munkabírásának kihasználásával a most „szürke mezővárosi főiskolákat” a felsőoktatás és posztgraduális, PhD. képzés teljes palettájával váltja le (részleteket illetően ld. vezetői összefoglaló).

Mert városaink vagy „okosak” lesznek vagy elvesznek!

A „modern városok” címkéjén elkölthető mintegy 3400 milliárdból megmaradt morzsákat a fiatal magyar emberi erőforrás újratermelésére kellene fordítani. Ehhez szeretnék világlátottsággal hozzájárulni.

Üdvözlettel: -oz”

(A levél folytatását mellékelem)

Barátunk, Oláh professzor szerepelt a legutóbbi (Budakalász) Magyar Őstörténeti Találkónkon. [Előadása](#) megtekinthető a találkozóról készült filmünkön, honlapunkon és a youtube-on, továbbá olvasható a 116. sz. kiadványunkban ([Acta XXXIV/3](#)).

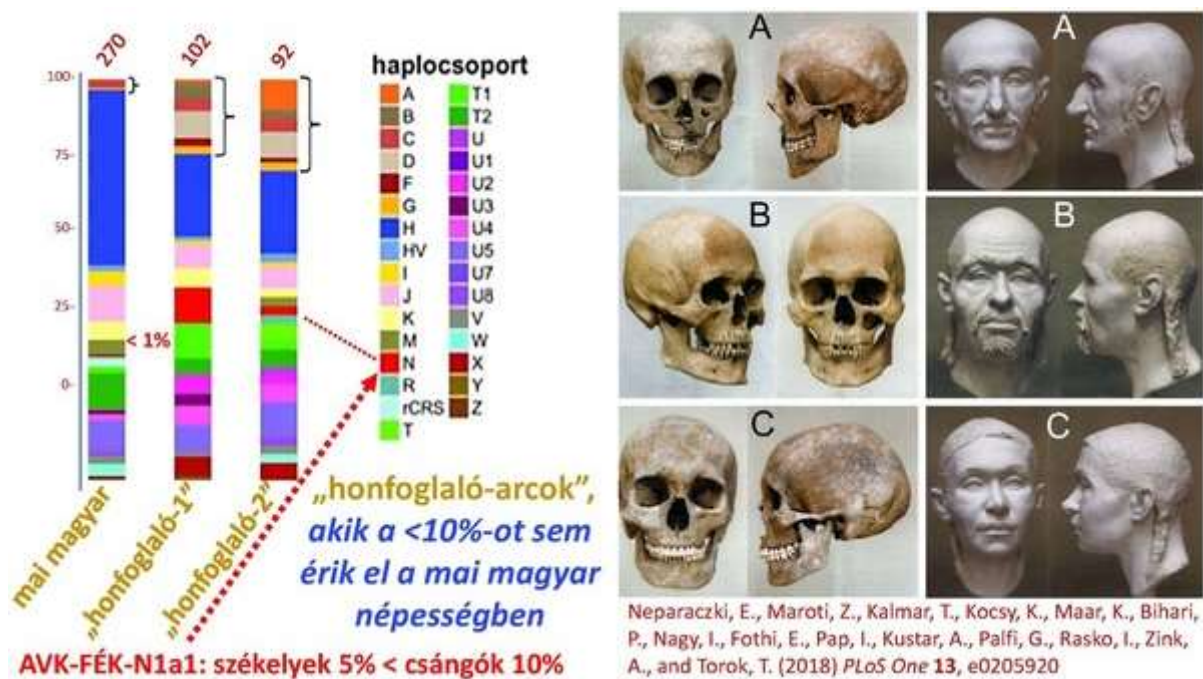
Ezen a napon szeretném, ha minél több kérdést intéznénk Oláh professzorhoz. Ezt követően egy alkalommal, megbeszéljük, talán rendkívüli taggyűlésen. Érdekes minden kérdés, minden megjegyzés, minden gondolat. *Tehát egyformán kérem most minden címzettet: szíveskedjék eljönni.*

Budapest, 2019. október 1.

Melléletek: Dr. Oláh Zoltán küldeményei (2019. szept. 29. és október 1.)

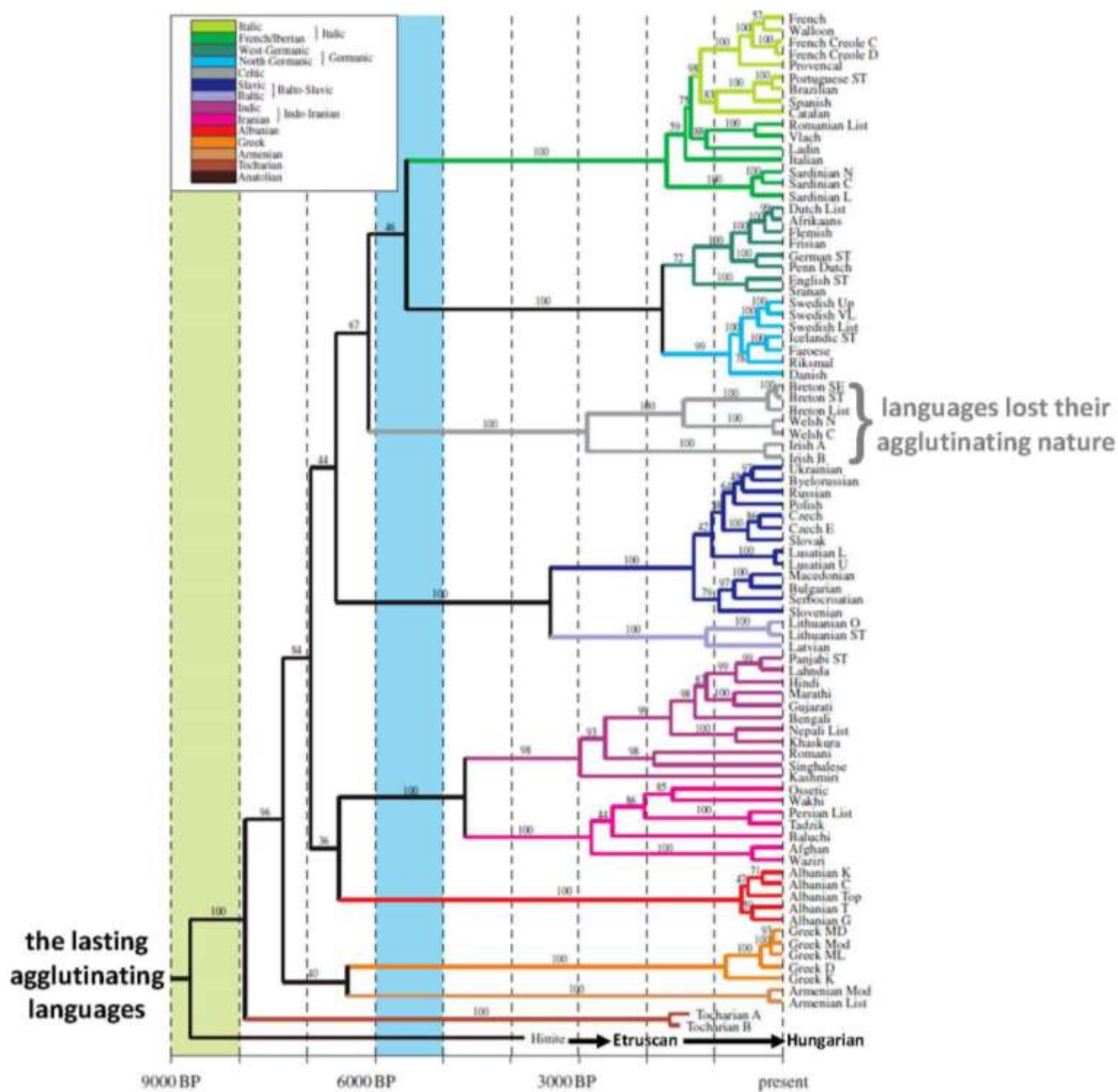
Dr. Olah Zoltán: Mi, a Kárpát-medence magyarjai...
Hódmezővásárhely, 2019. szeptember 29.

We, nowadays Hungarians in the Carpathian basin, are only descendants of dose tribes called "conquerors", in between 5–8%. That is among the "unearthed new facts", can be concluded from fresh archeogenetic's DNA-readings of Karos cemetery (2016-). In this respect the question how many tribal blood lines have mixed in that particular period does not count in linguistic point of view. Cuman Turkic tribal invasion has been finished in XIII century with complete assimilation of "Kurgan People" (40 thousand kurgans counted in nowadays Hungary). Our ab original living stone language was spread with domestication of animals, even reindeer in the North, in the end of last ice age. That is why misleadingly determined by conventional linguists as Finnish-Ugric, instead of agglutinating, as it is Ugric-Hittite (modified after Russell Gray's computational linguist, + see N1a1a1, W stone age genetic markers in tribe members, R1a1 horse man pastoralist elite of the X-th century, Karos Hungary), since the 9–8000 YBP archeogenetic dating -> 7000 -> 4000 Babylon (branching Ind-European) ->Partus -> Celtic/Etruscan (Mario Alinei, comparative linguist) nowadays Hungarian, still different from every other, so called "modern", but speaking distorted version of the *ab original* agglutinating Ugric-Hittite language technology.¹⁸

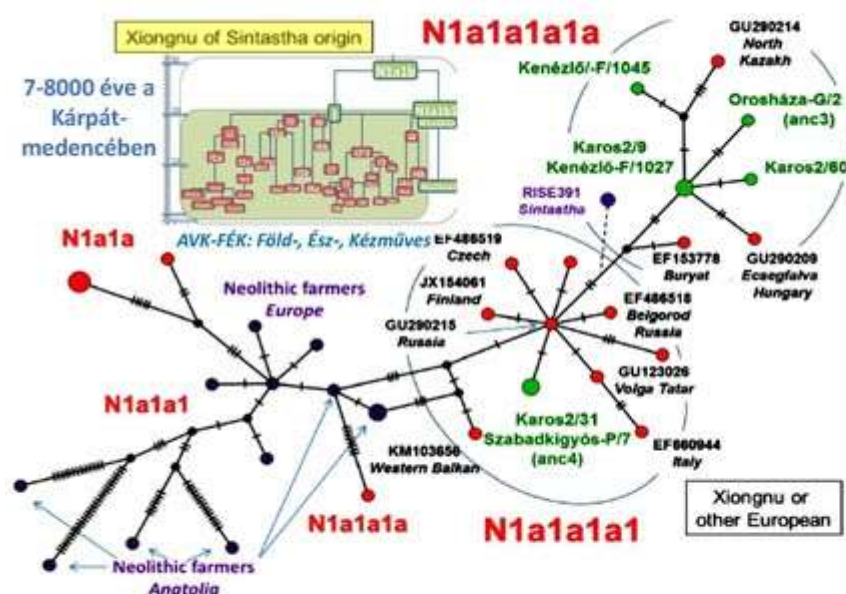

18. ábra.

¹⁸ Mi, a Kárpát-medence mai magyarjai, a csak „hódítóknak” nevezett törzsek leszármazottai vagyunk kb. 5-8% közötti arányban. Mármost az „előkerült új tények” szerint erre következtethetünk a karosi temető friss (2016-os) archeogenetikai DNS-olvasataiból. E tekintetben viszont ama kérdés, hogy hány törzsi vérvonal keveredett az adott időszakban, nyelvi szempontból nem számít. A kurtörök törzsi invázió a XIII. században a „kurgán nép” teljes beolvadásával befejeződött (napjaink Magyarországon 40.000 kurgánt számoltak össze). A kőkor óta őshonos nyelvünk az állatok háziiasításával együtt terjedt, még északra is a rénszarvasokkal a legutóbbi jégkorszak végén. Ez indokkal a hagyományos nyelvészek félrevezetően finnugornak határozták meg, az olyan ragozó mivolta helyett, amilyen az ugor-hettita (módosítva Russell Gray számítógépes nyelvész szerint, + lásd a törzstagok N1a1a1, W kőkori gőnyjelzőit, a X. századi magyarországi karosi lovaspásztor elit R1a1 gőnyjelzőit) a jelen előtt 9–8000-től, archeogenetikailag datálva 7000-től, 4000-től Babilon (elágazó indoeurópai), majd pártus, majd kelta/etruszk (Mario Alinei összehasonlító nyelvész), mai magyar, még mindig különbözik minden más, az eredeti ragozó ugor-ettita nyelvtechnika úgynevezett „modern”, valójában torzítva beszélt változatától. (Ford. Darai Lajos.)

19. ábra. Azonos az 1. ábrával, de Oláh Zoltán kiegészítéivel.

13. ábra A honfoglalókkal azonos: N1a1a1a1 és N1a1a1a1 alcsoportba tartozó mintákat két vonallal karikáztuk be. A piros körök recens mintákat, a lila körök ásatag mintákat, míg a zöld körök a vizsgált honfoglaló mintákat jelölik. A körök mérete arányos a bennük foglalt azonos szekvenciájú minták számával. Az átszakító vonalakon lévő áthúzócsok száma a két minta közötti nukleotid különbséget jelzi. A legközelebbi minták mellett feltüntetjük a hozzájuk tartozó NCBI GenBank azonosító számokat és a származási helyet.

Az N1a1 ős lovaspásztor huszárok R1a1 génjeivel gazdagodva tér vissza 4-500 nemzedék után Euráziából, de kihígulva a mai magyarságból, Neparáczki és mtsai., a „honfoglalók” genomterkép adatai alapján, 2016-tól napjainkig

20. ábra.

Csihák György 2019. 08. 09. 13:25 EMLÉKEZTETŐ

A Zürichi Magyar Történelmi Egyesület (ZMTE) első „genetikus megbeszéléséről” 2019. október 7, 18,30-22,00-ig

Helyszín: ELTE Matematikai Múzeum. H-1117 Budapest, Pázmány Péter sétány 1/a (földgömbös porta)

Részt vett a ZMTE részéről: Bérczi Szaniszló, Csihák György, Haraszi Zsuzsanna, Molnár Zsuzsanna, Szekeres István, Záhonyi András

Részt vett még: az előadó Oláh Zoltán Bioinformatikai és Molekuláris Sebészeti Egység Kémiai Intézet Miskolci Egyetem, továbbá az ELTE Természettudományi Múzeum Matematikai Gyűjtemény vezetője, Holló-Szabó Ferenc muzeológus a Gyűjtemény vezetője és a kezelője Kovács Bence, valamint további 9 személy, akik jöttek a Múzeum soron következő rendezvényére.

Az előadó, vetítéssel kísért előadásban ismertette azokat a korai magyar történelemmel kapcsolatos gondolatokat, amiket az egyesületünk legutóbbi magyar őstörténeti találkozásánál részletesen előadott (lásd [Genetikai folytonosság Rudapithecus hungaricustól napjainkig](#)). Elmondta továbbá, hogy a Miskolci Egyetemen bionika akkreditálást szervező társasága van, amit átvinne szülővárosába, Hódmezővásárhelyre, ahonnan szeretné az egész tevékenységet szervezni. Bionikai tantervet kellene készíteni, amihez adattavakat szeretne szervezni. Ezekre építve nemzeti alaptantervet kellene készíteni, amit szeretne országossá tenni. Terve megvalósításához állami pénzeket említett, amelyek még rendelkezésre állnak, de nehéz azok helyét megtalálni; egyelőre keresi. Mindezekhez kéri a ZMTE segítségét, amit jelenleg leginkább abban lát, hogy a történelmekutatásban nálunk található, a kész és rendelkezésre álló és jól használható tananyag.

JAVASLATOM. Ez egy valódi kihívás, amiben meg kell találnunk a helyünket. A rendkívül szívélyes házigazdák felajánlották, hogy náluk mindenkor helyet találhatunk a további összejöveteleinkre, amit köszönettel elfogadunk. Oláh prof. szívesen eljön további megbeszélésekre. Szerintem a mi dolgunk, hogy bevezessük a történelemtudományba a genetika eredményeit. A területen az első az un. „Semino jelentés” volt (Science vol. 290, 2000. november 10. 244-248. old. Honlapunkon eredeti angol szöveg és három fordítása: Dudás Rudolf, Cser Ferenc és Gáspár Róbert; znte.org.hu), amit két teljes napon át elemeztünk. Az akkori alapvető megállapításunk – szerintem – máig érvényes: mivel nem vagyunk genetikusok, el kell fogadjuk a genetika, mint tudomány eredményeit. Viszont kritikusan kell szemléljünk, ami azt jelenti, hogy alaposan össze kell vetni, a tudomány eddigi eredményeivel és a kettőt „össze kell vezetni”. Ez azt jelenti, hogy a genetikusokat figyelmeztetnünk kell ahol szükséges, a tudomány eddigi eredményeit pedig esetleg igazítanunk kell. Próbáljuk elkerülni elődeink hibáját: amikor a történelmet a korai iratok alapján tanították, akkor a régészet eredményeit tudták csak nehezen elfogadni. Ezt követően a nyelvtudomány vette át a vezetést és csak nehezen adja fel a hatalmát. Természetesen mind a régieknek, mind pedig az újaknak meg volt a maga gyarlósága, amit az érintettek mindég nehezen láttak és látnak be. Ne legyen most a genetika egyedül üdvözítő és ne akarjon mindent átírni. Legyenek a tények az irányadók. Amint egész tevékenységünk, úgy ez is legyen nemzeti és tisztességes. A feladat jelentős és szép, egyelőre nem foglalkozik vele senki. Budapest/Zürich, 2019. október 9.

Kapja a ZMTE minden tagja, továbbá Oláh Zoltán, Holló-Szabó Ferenc és Kovács Bence

Oláh Zoltán 2019. 08. 11. 8:07

A „vásárhelyi gondolat”

Kedves Gyuri!

Vásárhelyet javasolnám színhelynek, ahol 5 milliárd Ft TUDÁSKÖZPONT-ba fektetése a cél, inkább ÉSZ-be (4 milliárd), mint MÉSZ-be (1 milliárd). A kormány-döntnökök meggyőzése a cél, ebben kérem a Ti és más szervezetek tudástöbbletének nyomását, mert eddig a „MODERN” városok címkén járó 3400 milliárd (!) Felzárkózási Alapok EU-pénzének elköltésében a „kőművesek” álltak nyeresre. Mentsük ami még menthető!

A Nektek megfelelő legközelebb alkalmas időpontban le kellene ülnünk itt a VÁTÉSZ Olvasókörben, Vásárhelyen, a tett színhelyén, mert egy 2,7 milliárdból felépített Makovecz ihletésű könyvtár már áll (ADAT-kori tartalom nélkül), amelyhez a Vásárhelyi TUDÁSKÖZPONT szakmai radikalizmussal kapcsolatban épülhetne meg, mint kiegészítő, de szellemiségében eleve új és felsőoktatási és távoktatási, akár nemzetközi hálózati TUDÁS-szintetizáló kezdemény (pl. Magyarország Kutató Intézet, SUMCULA), amely az egybenyitott világ magyarságát mindennél jobban egybe tarthatná.

A ZMTE lehetne a VÁTÉSZ mellett a további támogatója a "vásárhelyi gondolatnak":

Egy könyvtár, amely oktat, kutat és még profitot is termel a városnak – Ki hallott már ilyet?

Ötletgazda: **Dr. Oláh Sándor**, docens, molekuláris biológus, bioinformatikai cégtulajdonos

Megmutathatnánk, hogy az EU 4 milliárd közpénzét a hagyományos könyvtározás mellett sokoldalú, közhasznú az ultramodern adatbázis építési módszerek bevezetésére, oktatására alkalmassá lehet tenni – szaktudással. Emellett a megvalósított könyvtár-, informatikai- és konferenciaközpont (KIK) a város hírnevét öregbítő többnyelvű, felsőfokú adatbázis építő digitális kurátor diplomásképzéssel hosszútávon is kamatoztathatná az egyszeri befektetést, illetve nemzetközi megbízásos szakadatbázis (DB) építő szolgáltatást folytathatna. A megrendelt DB-k piaci bevételeiből, a felsőoktatási fejkvótából Vásárhely folyamatos bevételhez jutna, a befektetés ~5 éven belül megtérülne, majd folyamatosan hasznot hajtana, önálló KFI és piaci projektekkel, akár

egyetemekkel konzorciumban folyamatosan további bevételhez/támogatáshoz juthatna, amely Vásárhelyen válna iskolapéldává.

Hódmezővásárhelyről az egybenített világhálón a hagyományos könyvtár nem, a témákra/személyekre szabott informatikai adatnázis építő szolgáltatás viszont jelentős profit mellett értékesíthető. A könyvtár a beszerzési, fenntartási költségeit kigazdálkodhatja. A megrendelésre gyártott DB-k tudományos kutatóhelyeknek, gyógyszergyáraknak, klinikáknak és kórházaknak, rengeteg ma ablakon kidobott KFI költséget takaríthatnak meg, illetve az interaktív DB-k személyre szabott gyógyításhoz adna kulcsfontosságú tudást (pay/view). Helyben (bio-) informatikus életpálya modellben lehetne gondolkodni, amely a szakosodást, a diplomások városban tartását/hazaköltözését és a digitális élettudományokban a PhD képzést is támogatná:

- gyógyszerhatóanyag felfedező molekuláris biológus
- HLA-ID, őssejt-bankár molekuláris sebész informatikus
- archeogenetika, molekuláris patológia és igazságügyi orvos
- digitális diagnosztika és személyre szabott gyógyítás
- digitális DNS- és természetes nyelv-összehasonlító filológus (egyedülálló!)
- eDemokrácia, tájépitészet, város- és vidékfejlesztő informatikus (SIMULCA)

Emberi erőforrás: Szegeden évente több száz molekuláris biológust, orvost és klinikust képeznek, de állás többségüknek nem akad. A friss diplomások TraimTrain-en könnyen be tudnának járni Szegedről, illetve akár végleg letelepedhetnek azok is, akik nem helyben végzik a kétéves bio-informatikai DB építő kurátor képzést.

A digitális élettudományokban és adatbázis építésben jártas kurátorokkal szemben a hagyományos könyvtárszakmát nem értékeli túl a friss diplomások piaca. Sőt ilyen tudással rendelkező kurátorok angol nyelvterületen bárhol megállják a helyüket és átlagon felül keresnek itthon (kb. 300 000 Ft/hó nettó) és külföldön.

A 4 milliárd Ft-ból:

- 1,5 milliárd a 3x1000 m²-es befogadó épület, multi-funkciós olvasó, konferencia és tantermekkel, tetején trópusi gyógyszernövények üvegházával és hő-csapdával (fűtés/hűtés), napelem egyéb, épületgépészet az önfenntartó működéshez.
- 0,5 milliárd hagyományos könyvtár hordozható számítógép kapcsolathoz és WIFI.
- 2,0 milliárd eBOOK és elektronikus folyóirattár, elektronikus oktató számítógépes munkahelyek, szerver, oktató genetikai és látványlaboratóriumok a digitális élettudomány életpálya „élőben” történő bemutatására és gyakorlati szemléltetésére.

Piackutatás:

Mára a szerves-kémiában az orvos- és élettudományokban jártas klinikusok számára is nyilvánvalóvá vált, hogy a genomikai orvos-biológiai adatrobbanás hagyományos könyvtári szakirodalmazással nem, csak a bioinformatika eszközeivel épített adattárakkal kezelhető. Különösen váratlanul és felkészületlenül érte a felsőoktatást, a feltörekvő nagy hozzáadott értékkel előállító egészségipart, de jobbára csak a hagyományosan a szerves-kémiához értő vagy alkalmazott gyógyszerkutatást végző biológus és klinikus közösségeket az új gyógyszer-célpontok és célfehérjék atomi-szintű megismerése. A digitális élettudományokat naponta elársztó sejt és molekuláris biológiai szakirodalmi és szabadalmi újdonságkínálat ma már robbanásszerű, amely az orvosképzésben és a gyógyításban hasznosítható lenne, ha erre maradna ideje a kutatóknak és a klinikusoknak.

A kormányok, az orvosok, a gyógyszergyárak, a biztosítók és a betegek tehetetlenül állnak a molekuláris medicinák KFI-költségeit illetően. Inkább drága műszerigényes képalkotó eszközparkra költenek az erre váró beteglisták láttán, mint a jóval szelektívebb molekuláris diagnosztika

kára vagy az erre alapozott gyógyászati eljárások klinikai bevezetésére, mert ehhez a bio-informatikus képzést, ilyen tudást és tapasztalatot felhalmozó szürkeállományra lenne szükség. A gyógyulni vágyók, így a sejt és molekuláris biológia posztgenomikai hasznából alig részesülhettek eddig. Ezen tudna változtatni egy 4 milliárd Ft költségvetésbe besűrítendő, a hagyományos és a digitális információs könyvtárat is megtartó, de önfenntartó, sőt a városnak profitot termelő bioinformatikai orvos-biológiai központ megépítése.

György Csihák 2019. okt. 22.
Történelemtudomány és genetika
ZMTE TÁJÉKOZTATÓ

Prof. Oláh Zoltán javaslata:

„A másik lehetőség nagy képernyős SKYPE telekonferencia hétfőnként, amely az ottani és itteni eszközökkel költséghatékonyan megoldható lenne.”

Csihák György válasza:

Barátaim, érdemes ezen gondolkodnunk. Ezzel a technikával be lehet vonni olyanokat is, akik tőlünk (földrajzilag) távol vannak. A tárgy olyan, amihez csak igen kevesen értenek, azok közül pedig jó lenne minél többet bevonni. Őszintén szólva, minket (ZMTE tagok) az érdekel elsősorban, ami a legutóbbi Őstörténeti Találkozókon is tárgy volt: a genetika, mint új tudományág, bevonult a történelemtudományba. Igen fontos és beláthatatlan még a jövője. Mivel természettudomány, egy igen fegyelmezett diszciplína. Igen hasznos lehet, DE ügyelnünk kell, és segítenünk kell, hogy a (történelem)tudomány területén megmaradjon. Oláh prof. úr szóhasználatával élve, mi egy adattó vagyunk. Amikor Semino-ék jelentését elemeztük, akkor abban maradtunk, hogy a genetika eredményit el kell fogadni, mert igazából MI nem értünk hozzá. Viszont segítenünk kell a genetikusoknak, hogy a tudomány eredményeit a genetika eredményeivel sikeresen hozzuk össze.

Oláh Zoltán 2019. 10. 29. 7:33

Ha, és amennyiben egyetértetek, a VTK és ZMTE tagsága is csatlakozhatna ehhez a VÁTÉSZ-i (www.vateszmag.hu), Vásárhely-Miskolc, digitális élettudomány-igenlő, szintetikus felsőoktatási tengelyhez, amelyet 2015-ben indítottunk be a BIONIKA akkreditálására szegedi kémikusokkal, bioinformatikus munkatársakkal, a prototípus kiterjesztésének igényével Kárpát-medence szerte, ifjú hallgatók megnyerése érdekében, mint vonzó tudományos szemlélet- és tananyagváltó JÖVŐKÉP, amelyet mind Miskolc, mind Vásárhely önkormányzatával/közgyűléssel egyeztetni szándékozom, de más „szabad magyar települések”, kicsik és nagyok is csatlakozhatnak, mert nem a „méret vagy a LÉ”, hanem a magyar LÉT a TÉT!!

Csatolva „Miskolci jövőkép vásárhelyi bionikus szemmel 2019-10-28”.

Várom szíves kritikai megjegyzéseiteket, elsősorban Vásárhely Városi Egyetemének, annak BIONIKA JÖVŐKÉP-ügyében, amelyet a közgyűlés elé vinnék, amint erre lehetőséget kapok.

Csihák György 2019. 10. 30. 0:30

Kedves Zoltán,

ismétlem: szeretnénk tudni, hogy mi hogyan tudnánk ebben segíteni – azon kívül, amit már írtam? Viszont, nagyon érdekelték lennénk abban, hogy – mondjuk – a szereplő oktatási terv keretében, miként gondold a magyar történelem beépítését. Kérdezem – mert csinálod! Nekünk fontos lenne, ha lehetne a genetikusokkal a beszélgetés. Máris kezdhető az ELTE-n. Erre tettünk

javaslatot, még a Te javaslatod is szóba kerülhet, a videón keresztül való érintkezés, mivel az tényleg megoldaná azt, hogy mindég pl. Bp-re kelljen utazni – nem csak Szegedről, de New York-ból is! Hogyan gondolod, a lényegét? Ez pedig a véleménycsere és beépítés a tudományos anyagba – na és az oktatás?

Oláh Zoltán 2019. 10. 30. 8:08

Kedves Gyurka!

A tantárgyleírás, oktatók személyi adatlapjaik begyűjtésével kezdtük a molekuláris BIO-NIKA tárgyakat jegyzők összeállítását, amelyeket csatoltam hogyan megy az új tanszék akkreditálási folyamata, mert az új tananyag és kulcsembereinek akkreditálásának ördöge valóban a részletekben rejlik.

Gellértnek és Laurának is cc, hogy lássák ennek az oktatási terv valóra váltásának mérföldköveit.

Csihák György 2019. 11. 01. 11:14

Kedves Zoltán,

ezekhez az iratokhoz mindég ugyanaz a hozzászólásom: nincs bene a történelem. Minket főleg az érdekel. Tapasztaljuk, hogy a genetikusok előszeretettel foglalkoznak a történelemmel, minket elsősorban az érdekel. A katonai kutatásoknak is mindég van polgári haszna – ugyanígy – nyilván – a genetikai kutatás hoz és hozhat sok érdekességet a történelemkutatás számára is. Ezt keressük, és ebben szeretnénk segíteni – a történelemtudomány oldaláról. A mi egyesületünk bő harminc éve teszi azt, amit Ti hangsúlyoztok: a különféle tudományágak összedolgozását.

Csihák György: GENETIKUS EMLÉKEZTETŐ II. (az első, 2019. október 7-i folytatása) 2019. 11. 01.

Eljutottunk odáig, hogy az ELTE Matematikai Múzeumában lehetne havonta összejövetelünk, „értelmes beszélgetésre”. Annakidején a Semino jelentés kapcsán már megegyeztünk abban, hogy a genetikusok adatait nem vitatjuk, részint mert nekünk nincsenek saját genetikai adataink, részint pedig azért, mert nem vagyunk genetikusok. Azt is elhatároztuk, hogy az adatokból levont következtetésekhez hozzászólunk. Azóta sok víz lefolyt a Dunán, a genetikusok világszerte állandóan újabb és újabb adatokat közölnek és ezek között igen sok érinti történelmünket. Adott tehát a helyzet, hogy ebbe az „értelmes beszélgetésbe” bekapcsolódjunk. Ennek általunk gyakorolt és legjobban ismert módja, hogy havonta egyszer, egy-egy meghatározott tárgy megbeszélésére összejövünk.

Lehetne tehát ez most a Matematikai Múzeumban. Szükség lenne valakire, aki ezt rendszeresen szervezi, amint ez történik az Aranytízben és Budakalászon. A forma az lenne, hogy minden alkalommal egyesületünk egy tagja elnököl (ennek rendje kialakult) és meghívunk egy szakelőadót, lehetőleg olyan személyt, aki az új genetikai adatokat jól ismeri, és azoknak a történelem területén való alkalmazásával szakértő módon foglalkozik. Egyben kitűzünk egy meghatározott magyar történelmi tárgyat is. Hasznos lenne, ha az előadás írásban is rendelkezésre állna, esetleg az előadást filmre is lehetne venni. Felteszem azt is, hogy valamelyik TV is érdeklődhet. Felvehető annak gondolata is, hogy talán meg lehetne szervezni az előadást videó közvetítővel, ami lehetővé tenné, hogy egyszerre akár többen is, és a távolból is bekapcsolódjanak. Ebben a munkában különösen számítok azokra, akik a mi „Régi magyaryelvű rovásírásos szövegek” munkacsoportunkban tevékenykednek – mivel ott is ilyen mélységben végzik a kutatást. A rendezvény házirendje adott.

A dolog természeténél fogva a genetikával a korai magyar történelmünk áll szorosabb kapcsolatban, ezért már foglalkoztunk ezzel a tárggyal alaposabban a XIX. Magyar Őstörténeti Találkozókon (Mártély 2006, [Acta XXII/1](#)).

Bemutatom a következő ilyen beszélgetést – ahogyan én a dolgot a jövőben elképzelem. *Feladat a tisztességes nemzeti történelem adatainak a genetika tudománnyal való összeházasítása – ahogyan ezt a genetikusok is szeretnék.*

Kiválasztunk egy tárgyat, például a *honfoglalást*. Árpád népének bejövetelét a Kárpát-medencébe most én is így nevezem, mert egyenlőre így ismerik ezt a történelmi eseményt, a legtöbben. A továbbiakban feltételezem, hogy mindenki alaposan ismeri Nagy Kálmán: „A honfoglalás hadtörténete” című, honlapunkon a 118. számú kiadványt ([Acta Historica Hungarica Turicensia XXXIV/5](#)). Ez a munka ebben a tárgyban eddig minden bizonnyal az eddig megjelent legjobb, és joggal tekinthető egyesületi álláspontunknak is. Főleg azért, mert Kálmánbácsi, noha már egyesületünkhöz való csatlakozása alkalmával, ennek a tárgynak az akkor élő összes magyar közül a legalaposabb ismerője volt és már komoly szakírói múltja is volt, mégis ezt a tárgyat nálunk dolgozta ki ily alaposással, igen sok esetben a kor legjobb szakértőinek bírálata segítségével.

Ezt a tárgyat azért választom, mert a Semino-jelentés szerint a földművelést hozó (M35–Eu4 jelű) népesség délkeleti irányból jött Európába, de akkor már itt volt a Kárpát-medencében az Európa legrégebbi génmutációját (M173–Eu18) hordozó népesség, valamint a 40-35 ezer éves (M17–Eu19 jelű) mutációé, mely utóbbi haplotypus legnagyobb arányban a mai magyar népben található (s utánunk közvetlen szomszédaink jönnek a sorban: ukránok, lengyelek, macedónok, horvátok, szlovákok). A genetikusok újabb eredményei szerint Árpád honfoglalói, valamikor Kr. u. 895 táján, a Kárpát-medence lakóinak mintegy 3-5 százalékát tették ki és a mai népességben 1-2 százalékban mutathatók ki. Vannak, akik azt is jelzik, hogy szerintük néhány tízezer katonáról van szó, akik családjuk nélkül érkeztek – ami igen közel áll Kristó Gyula álláspontjához. Szerintem – ezekkel a százalékokkal a genetikusok egy igen nagy követ dobta a tóba – ezért szükségszerű ezzel a tárggyal igen alaposan foglalkoznunk. Leginkább azért, mert a Kr. utáni ezredik év körüli események mindmáig döntően befolyásolják nemzeti történelmünket.

Fontos a tárgy mindenekelőtt azért, mert tudni kellene, hogy mekkora volt akkor a Kárpát-medence népessége és mi volt a nagyobb: az itt lévő, vagy a bejövő? *Az itt felvetett genetikusi álláspontot és Kálmánbácsi dolgozatát egy világ választja el egymástól. Márpedig két egymásnak teljesen ellentmondó dolog egyszerre nem lehet igaz.* Ezért is lehetne ez egy nagyobb megbeszélés tárgya. Álljon alább, csak emlékeztetőül néhány adat. Mit lehetett erről tudni, a genetikusok előtt?

Árpád népének bejövetele idején a Kárpát-medence népe, mintegy egymillióegyszázezer ember lett. Nagyjából fele-fele arányban lehettek az őslakók és a bejövők (Bartuz Lajos, Györffy György, Kiszely István; [Acta XIV/1](#)). Lényegében ugyanerre a magállapításra jutott a mi Kováts Zoltánunk is, egy OTKA által támogatott kutatása eredményeként ([Acta XVIII/1](#)).

Sok régész által támogatott megállapítása volt Éry Kingának, az MTA Őstörténeti Munkaközössége titkárának, hogy a honfoglalók temetőiben nagyjából ugyanannyi férfi és nő található, miáltal a honfoglalók egynejűek lehettek. Tehát a honfoglalók magukkal hozták családjukat. A nők és a férfiak egyazon embertípushoz tartoztak.

A honfoglalók aligha lehettek csak férfiak, katonák és néhány tízezren. Ennek ellentmondának a tények, hogy igen hamar létrejött egy hatalmas királyság, nagyjából a Duna forrásvidékétől a torkolatáig és a mai Ukrajna déli részéig: gyepükkel, őrhelyekkel, bánságokkal. Bő kétszáz éven keresztül a kor két nagyhatalmát minden háborúban megvertük, a két világegyházat is jelentő birodalmuk közé szorulva őket túléltek, sőt az emberi történelem egyetlen apostoli királysága lettünk.

Nehezen elképzelhető, hogy a nemrégén szétvert avar birodalom, főleg földműves és pásztorkodó maradék népe és egy – talán? – menekültként érkezett, néhányezer fegyveres ellen indította volna a Reich a százeres sereget a Kárpát-medencébe, amit azután ez a népség három nap alatt szétvert és üldözte hazájáig.

Gondolom, volna itt mit megbeszélni.

Egy újabb példa. Névelemzés.

„Saját tapasztalatomat ajánlom fel, mint példát. Én tulajdonképpen névelemző vagyok, vagyis visszavezetem a személy és tárgyneveket ahhoz a nyelvhez, amelyből származnak. A név tökéletes feldolgozásához, vagyis bizonyításához történelmi és nyelvi adatokra feltétlenül szükség van. Sajnos ahol én élek (Kanadában) mind a három tantágnak számít, nem tudománynak. Itt csak a természettudományokat ismerik el döntő tényezőnek.

Névelemzésen, történelmi és nyelvi adatokon keresztül arra a megállapításra jutottam, hogy a hunok, avarok, honfoglalók mind a török nyelvcsaládba tartoztak, mert neveik kivétel nélkül a török nyelvből származnak. A magyarok viszont a Kárpát-medence őstelepes népe, mert a szolgál- és a jobbágynevek a magyar nyelvből lettek képezve.

Kanadában nincs Tudomány Akadémia. Ezt a feladatot a Congress of the Social Sciences and Humanities látja el (Bölcsészeti és Társadalomtudományi Kongresszus). A Kongresszus úgynevezett societykből (társaságok) áll, amelyek tagjai előadásokat tartanak az évi kongresszuson. A society, amelynek tagja vagyok (vezetőségi tag is voltam sokáig, az Onomastica Canadana szerkesztője) a Society for the Study of Names. A tagok főleg nyelvészek és történészek, én okleveles térképész vagyok. Ezen a társaságon keresztül értem el, hogy előadásaimra több egyetemi tanár felfigyelt. Meggyőztem őket, de szerintük, mivel nem tudományos, hanem bölcsészeti téren dolgozom, nem lehet semmit sem kezdeni vele. Elismerés igen, de tett vagy változtatás nem.

Ezért örültem 2000-ben a Semino- és Passarino-féle genetikai felmérésnek, ugyanis a genetika elismert tudomány. Ha a genetika ki tudja mutatni, vagyis alátámasztani, amit én a bölcsészet terén értem el, akkor óriási lépést tettünk a magyarság kilétének a kiderítése terén. A genetikának is szüksége van más tárgyterületek eredményeire. A végeredmény csak így lehet összefüggő, megtámadhatatlan. A VÁTESZ is csak így tudhat eredményesen működni.

Ezért javasolom, hogy el kellene döntenie a kitűzött célt, amihez mi nem-genetikusok is hozzá tudnánk járulni. A genetikusoknak viszont azt ajánlom, hogy érthetőbb módon írjanak, mert rajtuk kívül senki sem szakértő az ő tudományágukban. Induljanak ki mindenki által értett alaptól és arra építve magyarázzák újonnan az elért eredményeiket.

Befejezésül: a szó elszáll, az írás megmarad.

Üdvözlettel, Nógrády Mihály.”

Álljon itt egy újabb gondolatsor.

„Én is pont a történelmet hiányoltam a genetikai kutatásokban. A genetika nem azonos az identitással!

Egy nép azonosításához kevés a genetika, mert az nem mutatja meg kultúráját, művészetét, vallás- és hiedelemvilágát, stb. Tehát pont azt nem, ami egy kultúrát, egy népet meghatároz. Szerintem a genetika hatalmas tévutakra vezeti a kutatókat. Lehet két nép genetikailag azonos, mégis lehet egymás gyilkosa, lehet teljesen különböző kultúrájú és identitású társaság. Erre jó példa a Csendes-óceáni szigetvilág benépesítése. Ezt azonos genetikájú törzsek végzik, mégis lemészárolják egymást, és teljesen különböző identitású törzsek jöttek létre.¹⁹ A genetika nem tud meghatározni egyetlen népet sem, maximum a közös múlt bizonyos pontjait mutathatja meg. Ma a szerb utálja a bosnyákokat, noha mindkettő eredetileg szerb etnikum volt.²⁰ Genetikában azo-

¹⁹ Ezt azért jó lenne még pontosítani, adatokkal, nehogy az „értelmezők” csapdájába essünk, mint az ausztrál bennszülöttek „isteneinél” (az angol fordításban), pedig ők az isten-fogalmat nem ismerték. – *A másik szerk.*

²⁰ Nem biztos: Tímaru-Kast Sándor pl. boszniai és dalmáciai morlákokról beszél. Acta XXXVI/2. – *A másik szerk.*

nos, de mivel egy térség áttért az iszlámra, míg a másik nem, létrejött két önálló identitású, egymást gyűlölő népcsoport. A genetika nem mutathatja meg az ellentét okát, és azt, hogy miért is beszélünk ma két ellenséges népről.

Barátsággal Rihmer Aurél történelemtanár. [2019, 11. 01. 22:22]”

Gondolom, ennyi elég a példákából, mindenki értheti, miről van szó. A genetikusok is kérik és remélik a párbeszédet. *Teremtsük meg ennek egy rendezett és rendszeres, szakszerű, tárgyilagos helyét, – amint ezt egyszer már tettük, bő harminc évvel ezelőtt, nagyon hasonló indítással.*

Melléklet: 2019. augusztus 8-ai levelem.

Csihák György 2019. 08. 08. Kálmánbácsi

*A feladat világos. A fény és a sötétség választó útján állunk.
Mindenki maga dönt arról, hogy melyik oldalon áll.*

G. K. Chesterton

Kálmánbácsi

Nálunk mindenki csak így nevezte – és ez neki teljesen megfelelt. Érdekes, hogy közvetlenül 101 éves korában bekövetkezett halála előtt, mennyi mindenkinek eszébe jutott! Lehetett körülötte kiöltözni, vonulgatni, szép beszédet mondani és mindent fel lehetett venni filmre, lehetett szerepelni rádióban, televízióban. Ő volt a sárvári huszármúzeumban is az ünnepelt rendező, de az első huszártörténeti találkozó rendezésére mégis minket kért. Meg is rendeztük 2004-ben, Nyíregyházán ([Acta XIX/1.](#)) – ahol ugyancsak ő volt a rendszeres huszártalálkozó fő szervezője. Ő kísérte Mindszentyt 1956. november 4-én az Országházból a budapesti amerikai követségre, amiért Kálmánbácsit nyolc évi börtönre ítélték, ahonnan 62 hó múltán, amnesziával szabadult – de a Mindszentyről szóló hivatalos életrajzokban Nagy Kálmán neve nem szerepel. Politikailag rehabilitálták 1999-ben és kinevezték ezredesnek – soha nem láttam ezredesi egyenruhában. És mint hadtörténészt – újra el is felejtették

Ő volt az a hadtörténész, aki a Ludovika Akadémián végzett, már diákkorában tudományos kutatómunkát folytatott és írt az Akadémia szaklapjában. Élete későbbi szakaszaiban is időnként fontos tudományos tisztségeket is betöltött. Huszár kapitány – azaz huszárhadnagy – volt a második nagy háborúban és a háborút lóháton végigharcolta Nyíregyházától a Dnyeperig és vissza Sopronig, majd a stájerországi Radkersburgig.

Árpád népe honfoglalása feltételezett egész útján.

Ausztráliában élő Ákos öccsétől tudta meg, hogy mi magyar őstörténeti találkozókat rendezünk és a soron következőre azonnal jelentkezett. Így találkozott velünk 1989-ben a Felsőöri (Oberwart) Negyedik Magyar Őstörténeti Találkozókon. Életének ez nagy találkozása volt azért is, mert itt találkozott negyven év után először – szerológus – öccsével.

Ez az az időpont, amikortól élete utolsó pillanatáig hadtörténész lehetett. Mint egyesületünk örökös dísztagja és Tudományos Tanácsunk tagja, Egyesületünk keretében és egyesületünkben rendszeresen előadott Zürich-től Csikszeredáig és Beregszászig, nyilvánosságra hoztuk több mint huszonöt dolgozatát – és végül: rávettük ennek a könyvének a megírására (Nagy Kálmán: [A Honfoglalás hadtörténete](#)). Nem volt nehéz, írt ő már könyveket azelőtt is. Hanem Árpád népének honfoglalását már sokan megírták – ezért ez egy különösen fontos munka. A tárgyat több részletben nálunk előadta, és volt olyan igen kiváló szakember, aki azt mondta, hogy ebben a tárgyban már sok előadást hallott, de ilyen jót még soha. És ezt kell itt kiemelnem.

Munkája nem azért kiemelten jó és fontos, mert leírt olyanokat, hogy Modenát nem kellett megostromolnunk – megadta magát magától; nem lehetett a folyón úgy átúsztatni, hogy az ember a ló farkába kapaszkodott – mert az bő fél méterrel mélyebben a víz alatt volt. E féle dolgokat kifogásolt a „szakmunkákban”. Kálmánbácsit, előadásait és egész tudományos tevékenységét

hangszerelése okán kell különösen kiemelnem. Akkoriban még életben voltak néhányan, a nagy öregeink, akikhez tartozónak ma már csak Váralljai Csocsán Jenőt említhetem.²¹ Henkey Gyula, Herényi István, Juba Ferenc, Kováts Zoltán, Nagy Ákos, Nádas T. Jenő, Érdy Miklós, Kazár Lajos, Takács József, Aradi Erik, Balás Gábor, Blaskovics József, Bölöny József, Endrey Antal, Ferenczi István, Dudás Rudolf, Gonda Ferenc, Sárkány Kálmán, Götz László, Simon Endre, Kovárczy István, Lukács József, Radványi/Zichy Irén, Rojkóné Bakos Ibolya, Sebestyén László, Vass Ferenc, Zachar József – és még halálában is elnézést kérek attól, akit hirtelen kifelejtettem. Ők voltak azok, akik úgy fogalmaztak, tehát egész munkájukat úgy hangszerelték, hogy mintája lett annak, amit tisztességes magyar nemzeti történelemnek nevezünk. Ami alapja és fenntartója a tisztességes nemzettudatnak – ami mai életünkben nagyon hiányzik, és ami nélkül mindannyian elveszünk.

A kor körülményeitől ő sem tudta magát teljesen függetleníteni, no meg azóta a Föld is megfordult néhányszor a tengelye körül. Ez oknál fogva tenni kell néhány megjegyzést, ami semmit nem von le könyve értékéből, hiszen amit leírt, az igen pontos és valódi. Így például már ő is felváltva írja, hogy „Árpád népe” meg „a magyarok”. Ugyanis, ahogyan a tudomány, az ember őstörténetét időbelileg meghatározza, ami tehát tartott a nyugat-római birodalom bukásáig – abban a korban még senki nem bizonyította a „magyar” népnév létezését. Vagy: a latin nyelvű, történelmi alkotmányunkban, de az egész korabeli irodalomban a „magyar” népnév nem jelent meg. A magyar király „Rex Hungarorum” – ami „Hunország királyát” jelenti. Országunkat jelképező koronánk neve „Sacra Regni Hungarici Corona” – ami „Hunország Megszentelt Országkoronája” jelentéssel bír.

Egy másik igen fontos dolog a létszám kérdése – amit Kálmánbácsi igen jól kezel. A kérdés az, hogy mennyi lehetett a honfoglalás idején a Kárpát-medence lakóinak és mennyi lehetett Árpád honfoglaló népének a létszáma? A dolgozat jó, noha a mai genetikusok egy része a honfoglalók létszámát lényegesen kisebbre teszi.

A korai magyar történelemírás egyik hibáját Kálmánbácsi is elköveti, mert sokat idézi a Bíborbanszületett írását, amiről maga a császár írja az előszóban, hogy az egy pseudo (hamis) történelem. Tehát, nem szabad teljes értékű történelemírásnak venni. Konstantinos csak azért írta, hogy tisztségviselői megismerjék a birodalma környékén élő lovas népek szokásait, viselkedési módját, harci taktikáját és a többit. Az onnan vett idézet, vagy tartalom lehet jellemző, de nem biztosan történelem.

Kálmánbácsit ezek után is mindenkinek ajánlom, aki Árpád népének honfoglalását (hon visszafoglalását) szeretné megismerni a tudomány mai szintjén. Nem azért, mert nincs más – van sok! – hanem azért, mert nincs jobb. Csak a mi digitális helyeinken található (Acta [VII/1](#), [VII/3](#), [VIII/2](#), [IX/1](#), [IX/2](#), [X/1](#), [XI/1](#), [XII/1](#), [XIII/2](#), [XIV/1](#), [XVI/1](#), [XVIII/1](#), [XVIII/2](#), [XIX/1](#)).

Zürich, 2019. augusztus (újkenyér, nyárutó) hava 8.

Bérczi Szaniszló 2019. 11. 06. 13:52

Tisztelt Elnök Úr!

A ZMTE-nek van egy már elkészült anyaga erről. Cser-Darai: Kárpát-medencei magyar folytonosság (több ilyen témájú könyvben részletesen).

Ha valódit akar Oláh Zoltán doktor, akkor először már ezt a kész anyagot kell részletesen áttanulmányoznia és a számítógépes rendszer első közelítésének tekinteni.

²¹ Azóta sajnos ő is eltávozott az élők sorából. – *A szerk.*

Bérczi Szaniszló 2019. 11. 06. 13:55

Kedves Zoltán!

A ZMTE-nek van egy már elkészült anyaga erről. Cser–Darai: Kárpát-medencei magyar folytonosság (több ilyen témájú könyvben részletesen)

Ha valódi rendszert gondolsz építeni, akkor először már ezt a kész anyagot kell részletesen áttanulmányozni és a számítógépes rendszer első közelítésének tekinteni.

Oláh Zoltán 2019. 11. 06. 17:32

Igen ezzel már számoltam és Budakalászon része lettem idén a rendszernek, ennek tovább építése a feltörekvő archeogenetikai közleményekkel (2000-től napjainkig több ezer cikk) lenne a következő lépcső. Ezzel a bölcsészet az élettudományi adatolással összefonható.

Csihák György 2019. 11. 06. 22:20

Nagyon helyeslem.

Bérczi Szaniszló 2019. 11. 07. 16:33

Akkor akár már december közepén lehetne az első „térképező sorozat”. Tartana egy indító előadást Darai Lajos, majd mindenki hozzászólhat 5 percben s elmondja, hogy ő milyen részét végzi, vagy viszi oda, vagy illeszti... stb.

Pl. milyen terve van a párhuzamos szálak ábrázolásával, egymáshoz kapcsolási pontokkal.

Csihák György 2019. 11. 07. 18:48

Szívesen egyetértek! Kérem, hogy mindenki írja alá az írását, és fogalmazzon pontosan. Pl. Jelen esetben – HA JÓL ÉRTEM – Szaniszló javasolja, hogy legyen az ELTE-n az első ilyen összejövetel és Lajos legyen az előadó – ebben az esetben Lajos még nem nyilatkozott, ezért pl. kedves Szaniszló, jó lett volna, ha előtte beszélsz Lajossal. Légy szíves pótolj.

Telefonja a TT jegyzéken található. Kit kérsz, vagy javasolsz elnöknek? Én Téged javasolnám. Köszönöm, hogy minden egyesületi tagunknak írtad!

Bérczi Szaniszló 2019. 11. 07. 19:35

Kedves Lajos:

Nem tudom, hogy követted-e a levelezést.

Most Csihák elnök úr jelezte, hogy személyesen is meg kellene beszélnünk a részleteket.

Én azt javasoltam, hogy a Ti rendszeretek legyen az első, amelyet ebben a tervezett együttműködésben, az egyesülettel és Oláh Zoltánnal áttekintünk.

A Cser–Darai könyvek közül a Magyarságtudományi füzetek sorozatban megjelent az, amelyet ma is mindenki meg tud venni és fölkészülésül használni tudja.

Kérdésem az, hogy támogatod-e ezt a bevezetést az elnök úr által támogatott Oláh Zoltán együttműködésben első lépésként.

Kérésem pedig az, hogy egy Mat. Múzeumban tartandó ilyen ülésen szívesen lennél-e az előadó, aki mintegy 3/4 órában áttekinti a témát, vezérfonalként a Cser–Darai könyvre gondoltam, de bármilyen új változat is érdekes lenne. Sőt, talán még érdekesebb is azoknak, akik ismerik a Ti könyveteket.

Azt a bizonyos ZMTE Mat. Múzeum előadó ülést december egyik hétfőjére tervezzük. Ez lényegében 9-e, vagy 16-a lehetne.

Bérczi Szaniszló 2019. 11. 08. 12:50

Elképzelted, hogy a ZMTE az induló megbeszélés anyagát, ami abból kerekedik, a következő Acta... számban meg is jelenteti? .

Csihák György 2019. 11. 08. 13:58

Igen – ha az film és valaki megcsinálja. Igen, ha valaki leírja.

Darai Lajos 2019. 11. 08. 14:42 **2004-es Science-fórum**

Kedves Szaniszló!

Meg lehetett volna spórolni ezt a levélváltást, ha Csihák György elnök úr közli veled, amit a kérdésre válaszoltam, hogy részt veszek-e ebben a valamiben: „Más dolgom van.”

Mivel nem látom, hogy ez a valami mi lenne és önkéntes a részvétel, más irányú és fontos elfoglaltságom miatt döntöttem így.

Egyébként jönnek a körlevelek és már tele van a fiókom, kell állandóan ürítenem és elolvasom, nehogy valami fontos is megsemmisüljön.

Ezért is mondtam a valamire, hogy nem látom, az mi. Oláh Zoltán Sándor akkreditáltat egy szakot a Miskolci Egyetemen és ismeri tucatnyi szaktudományág angol nevét.

Ez látszik, de az már kíváncsúság nála, amit mi Cser Ferencsel elvégeztünk 15 éve és elő is adtuk „Magyar folytonosság. Őskőkori eredetünk és a sejti tulajdonság-örökítő kutatás” címmel a KJF–ZMTE közös tudományos tanácskozásán, Székesfehérváron 2004. november 6-án, ahol én voltam az egyetlen a KJF-ről és a termet is én szereztem. (Ott akkor az előadás tartalmának bő írásos kéziratát minden résztvevőnek kiosztottam.²² Az ottani mondanivaló alapját adó valódi újdonságot pedig még előtte három évvel a szentendrei őstörténeti találkozón adtam elő: [Acta XVI/1](#), pp. 19-28).

Sajnos nem szabadalmaztattam a már akkor elért eredményt, amit később még részleteztünk, de hogy máig nincs hatása, azt a szóban forgó kíváncsúság jelzi. Pedig még sok előadást tartottam az egyesületben róla (Budakalász, 2018. március 23. Szabadka, 2016. december 9. Budapest, 2016. május 19. Észak-Komárom, 2015. december 19. Budapest, 2015. szeptember 17. Komárom, 2014. január 25. Szabadka, 2012. október 12. Budapest, 2012. szeptember 21. Magyaraknizsa, 2011. november 17. Topolya, 2011. augusztus 11. Pilisszántó, 2010. június 6. Szabadka, 2009. január 23. Zenta, 2009. január 31. Budapest, 2008. május 19. Budapest, 2008. június 16. Esztergom, 2008. október 3. Esztergom, 2007. nov. 16. Hódmezővásárhely, 2007. július 3. Hód-

²² Mivel azóta sem jelent meg sehol, e levél végén elolvasható. – *A szerk.*

mezővásárhely, 2007. július 2. Magyarkanizsa, 2007. január 20. Mártély, 2006. július 11. Mártély, 2006. július 10. Budapest, 2006. április 1. Pécs, 2006. március 11. Pécs, 2006. március 10. Budapest, 2005. november 17. Alsóbodok, 2005. szeptember 17. Budapest, 2005. július 9. Hódmezővásárhely, 2005. július 7. Budapest, 2005. június 3. Tiszadob, 2005. május 15. Tiszadob, 2005. május 14. Tiszadob, 2005. május 13.), ám az érdektelenséget mutatja, hogy mind az őstörténeti fogalmak megújított változatához ([Acta VII/2.](#)) adott módosításaim, mind a mártélyi előadásaim kimaradtak a kötetből ([Acta XII/1.](#)). (Ezért kellett megkeresnem a Fríg Kiadót.) De Török Tibor tavaszi budakalászi előadásából megtudhattuk, hogy az Y-kromoszómát még nem is vizsgálták, hanem az mtDNS-ből vontak le – minket Cser Ferencsel megerősítő – következtetést.

Vizsont amit tudunk és előadtuk, leírtuk, rendelkezésre áll az Internetről elérhetően is. Nem kell hozzá sem könyvet vásárolni, sem nekem előadást tartani:

A magyar nemzeti kincs világörökség.

https://epa.oszk.hu/01400/01445/00060/pdf/EPA01445_acta_hungarica_2020_01_118-168.pdf

Az egység magyar jelenléte és jelképe az eurázsiai történetben és műveltségben.

http://epa.oszk.hu/01400/01445/00008/pdf/EPA01445_acta_hungarica_2013_1.pdf pp. 27-114.

Kárpát-medencei magyar ősiség. http://www.magtudin.org/Cser_Darai_Karpat-medencei_magyar_osiseg.pdf és http://www.mvsz.hu/mtf/mtf_12.html

Magyar folytonosság a Kárpát-medencében, avagy Kőkori eredetünk és a sejti tulajdonságörökítő kutatás. <http://www.leventevezer.extra.hu/folytonos.pdf>

„Árpád Atila örökén – a magyarok őseik útján.”

http://epa.oszk.hu/01400/01445/00053/pdf/EPA01445_acta_hungarica_2018_11_092-237.pdf

„A magyar állam jelleme: képviselet, nemzet.”

http://epa.oszk.hu/01400/01445/00019/pdf/EPA01445_acta_hungarica_2016_5_0320-0426.pdf

„A mellérendelő magyar társadalom kialakulása.”

http://epa.oszk.hu/01400/01445/00019/pdf/EPA01445_acta_hungarica_2016_5_0153-0297.pdf

„Műveltségünk és nyelvünk titka, írása.”

http://epa.oszk.hu/01400/01445/00019/pdf/EPA01445_acta_hungarica_2016_5_0427-0581.pdf

„Ami az előadásokból kimaradt.”

http://epa.oszk.hu/01400/01445/00018/pdf/EPA01445_acta_hungarica_2016_4_004-010.pdf

„Szlovák délibáb-vadász magyar nyulat ugrat ki a bokorból. Házat, hazát, és adjuk írásunkat is?”

http://epa.oszk.hu/01400/01445/00015/pdf/EPA01445_acta_hungarica_2016_1_160-204.pdf

„A magyar tudatot építő tények történelmi sorsa és igazsága.” http://www.bbk.alfa-net.eu/userspace/6bbk2015_minden/6BBK2015_Tanulmany_kotetek/6BBK_konyv-1.pdf

„A körgánok hatalmi párhuzama: erődített léttér.”

http://epa.oszk.hu/01400/01445/00013/pdf/EPA01445_acta_hungarica_2015_2_156-204.pdf

„A magyar közjog elvi mélysége, emberi magassága.”

http://epa.oszk.hu/01400/01445/00007/pdf/EPA01445_acta_hungarica_2012_2.pdf

„Nemzeti mítoszaink: A magyar hatalom- és uralomeszme eredete.”

http://epa.oszk.hu/01400/01445/00003/pdf/EPA01445_2010A.pdf pp. 18-62.

„Kárpát-medencei azonosságunk, távoli rokonaink és katonai segítőink.” <https://maghon.weebly.com/uploads/2/0/0/3/20035969/cser.ferenc.darai.lajos.bosztoni.eloadas.2010.pdf>

„Valós eredet: a Kárpát-medence.”

http://epa.oszk.hu/01400/01445/00002/pdf/acta_hist_01445_2009_2_032.pdf

A nemzeti önismeret csapdái: közbevetés a nyelvtudományról. A magyarság Kárpát-medencei eredetét bizonyító érvek összefoglalása”

http://epa.oszk.hu/01400/01445/00002/pdf/acta_hist_01445_2009_2_082.pdf

„Embertermészet vizsgálatok magyar őstörténete.”

http://epa.oszk.hu/01400/01445/00002/pdf/acta_hist_01445_2009_2_032.pdf pp. 39-48.

„Östörténetünk megújult szemlélete.”

http://epa.oszk.hu/01400/01445/00002/pdf/acta_hist_01445_2009_2_032.pdf pp. 31-28.

„Kárpát-medencébe gyökérző magyar ókor.”

http://epa.oszk.hu/01400/01445/00010/pdf/EPA01445_acta_hungarica_2008_4_080-104.pdf

„Östörténetünkről röviden.” <http://epa.oszk.hu/01400/01445/00001/pdf/016-017.pdf>

„Műveltségi adalékok Kárpát-medencei eredetünkhöz.”

<http://epa.oszk.hu/01400/01445/00001/pdf/018-038.pdf>

„A magyar műveltségi és társadalmi egyedülállósága.”

<http://epa.oszk.hu/01400/01445/00001/pdf/039-049.pdf>

„A Kárpát-medencei magyar folytonosság elmélete.”

<http://epa.oszk.hu/01400/01445/00001/pdf/083-085.pdf>

„A magyar és az egyetemes östörténeti időrend összehasonlító módszertana.”

<http://mek.oszk.hu/06700/06790/06790.pdf> pp. 19-28.

Csak el kellene olvasni, de ezt lényegében nem tette meg még senki, még a munkacsoporthoz sem – észre kellett vennem és tudomásul is vettem. Nemhogy tehát valamilyen ellenérv elhangzott volna bármilyen állításunk ellen, viszont a teljes figyelembe nem vételét mutató kijelentéseket hallottam legutóbb is. Szintén Záhonyi András is „miskolci véleményt” mondott az egyik ülésünkön velünk kapcsolatban, de ha megnézed azt a két írást onnét, ott olyan kijelentéseket cáfolnak velünk kapcsolatban, amit sosem mondtunk. Most pedig, hogy még a kormányzat is általunk, általam többszörösen cáfolt irányba ösztönzően osztogatja a milliárdokat, természetesnek veszem, hogy kimaradok belőle.

Cser Ferenc és Darai Lajos:

SEJTI TULAJDONSÁG-ÖRÖKÍTŐ KUTATÁS KŐKORI EREDETÜNKRŐL²³

I. Közölt eredmények összefoglalása:

1. Rangos, de nálunk eddig még kevésbé feldolgozott tudományos közlemény jelent meg²⁴ tizenhét, több ország tudományos műhelyében kutató (nem magyar) tudóstól²⁵ az ember sejti

²³ A Kodolányi János Főiskola és Zürichi Magyar Történelmi Egyesület székesfehérvári, 2004. november 6-7-én tartott Tudományos tanácskozása alkalmából készült és kézbe adott (handout) anyag.

²⁴ "Ornella Semino, Giuseppe Passarino, Peter J. Oefner, Alice A. Lin, Svetlana Abruzova, Lars E. Beckman, Giovanna De Benedictis, Paolo Francalacci, Anastasia Kouvatzi, Svetlana Limborska, Mladen Marcikiae, Anna Mika, Barbara Mika, Dragan Primorac, A. Silvana Sanatachiara–Benerecetti, L. Luca Cavalli–Sforza és Peter A. Underhill: The Genetic Legacy of Paleolithic Homo sapiens sapiens in Extant Europeans: A Y Chromosome Perspective." *Science* 290. évf. 2000. november 10. 1155–1159, (www.sciencemag.org). Az első két szerző közösen dolgozta ki azt a részletet, amivel hozzájárult a cikkhez. A szerzők semino@ipvgen.univp.it levelezési címen érhetőek el. A cikket 2000. április 5-én zárták le, s 2000. szeptember 25-én fogadták el közlésre.

²⁵ A szerzők az alábbi neves genetikai kutatóintézeteket képviselik: Dipartimento di Genetica e Microbiologia, Università di Pavia, Via Ferrata 1, 27100 Pavia, Olaszország (*Ornella Semino, A. Silvana Sanatachiara–Benerecetti*), Department of Genetics, Stanford University School of Medicine, 300 Pasteur Drive, Stanford, CA 94305–5120, Amerikai Egyesült Államok (*Ornella Semino, Giuseppe Passarino, Alice A. Lin, L. Luca Cavalli–Sforza és Peter A. Underhill*), Stanford Genome Technology Center, 855 California Avenue, Palo Alto, CA 94304, Amerikai Egyesült Államok (*Peter J. Oefner*), International Medico–Genetic Centre, Hospital Nol, 57 Artem Str, 340000 Donetsk, Ukrajna. (*Svetlana Abruzova*), Department of Oncology, Pathology and Medical Genetics, University of Umeå, S-901 85 Umeå, Svédország (*Lars E. Beckman*), Dipartimento di Biologia Cellulare, Università della Calabria, 87030 Rende, Olaszország (*Giovanna De Benedictis*), Dipartimento di Zoologia e Antropologia Biologica, Università di Sassari, Via Regina Margherita, 15, 07100 Sassari, Olaszország (*Paolo Francalacci*), Department of Genetics, Development and Molecular Biology, Aristotle University, 54006 Thessaloniki, Macedonia, Görögország (*Anastasia Kouvatzi*), Institute of Molecular Genetics, Russian Academy of Science, Kurchatov Square 2, Moscow 123182, Oroszország (*Svetlana Limborska*), Clinical Hospital Center Osijek, Department of Pathology Medical School, J

tulajdonság-örökítője²⁶ legújabb módszerekkel történt vizsgálatának eredményeiről, valamint ezek őskőkori eredetünkkel való összefüggéseiről.²⁷ A természettudós szerzőcsapat a helyre nem álló sejti férfi tulajdonság-örökítőnk²⁸ huszonkét jelzőkettőséből²⁹ következtet az európai emberi történet fontos öröklődéstanai összefüggéseire. A megvizsgált, huszonöt körzetből származó ezerhét európai és közel-keleti sejti férfi tulajdonság-örökítőnek több mint a kilencvenöt százaléka – e vizsgálat szerint – tíz származási vonalat alkot. A sejti tulajdonság-örökítő szalag azonos helyén lévő egyező tulajdonság-meghatározó tényezők³⁰ földrajzi eloszlása és életkora – megállapításuk szerint – megfelel a korunkbeli európai öröklődő tulajdonságokat hordozó sejti tulajdonság-örökítő részegységek³¹ állományának kialakulásához vezető, két felső őskőkori és egy újkőkori elvándorlási eseménynek. Szólnak arról is, hogy összefüggés található a helyre nem álló sejti férfi tulajdonság-örökítő együtt öröklődő szilárd sorainak³² adatai és a kilencvenöt fehérje jelzón alapuló fő összetevők között, — ezzel bemutatva egyúttal a helyre nem álló sejti férfi tulajdonság-örökítő kettős többalakúsága³³ alkalmasságát az emberi népesség összetételének s történetének jellemzésére.

A szerzők szerint több különböző nyilvánvaló tényből és egyéb kutatási eredményekből³⁴ arra lehet következtetni, hogy a mai európai népesség helyi csiszolatlan kőkorszaki vagy őskő-

Huttlera 4, 31000 Osijek, Horvátország (*Mladen Marcikiæ*), Regionalne Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznitwa w Lublinie–Oddzial w Zamosciu, ul Legionow 10, 22400 Zamosc, Lengyelország (*Anna Mika*), Samodzielny Publiczny Szpital Wojwodski im. Papieza Jona Pawla II w Zamosciu, ul Legionow 10, 22400 Zamosc, Lengyelország (*Barbara Mika*), University Hospital Split, Department of Pediatrics, Laboratory for Clinical and Forensic Genetics, Spinèaeva 1, 21000 Split, Horvátország (*Dragan Primorac*).

²⁶ Azaz kromoszómája. Eddig is ismert volt, hogy a nemzedékről–nemzedékre átadódó génállomány – megfelelő módszerekkel feltárhatóan – őrzi a történelmi léptékkal mért hosszú időn át együtt élő emberi közösségek múltját. A feltárás egyik humánbiológiai eszköze volt korábban az immunglobulin génjelzők kutatása, minek révén már akkor megpróbálták feltárni az emberiség közös családfáján valamennyi nép helyét és rokonsági viszonyait. (Vö. Matsumoto [1988] Hideo: Characteristics of Mongoloid and Neighbouring Populations on the Genetic Markers of Human Immunglobulins. Review article. *Human Genetics Journal of the Anthropological Society of Japan*. Tauszik [1990] Tamás: Genetikai vizsgálatok és a magyarság történelme. *Magyar Tudomány* 1990/8. Nagy [2000] Ákos: *A kor halad, a vér marad. A vércsoportok jelentősége a magyar őstörténet kutatásában*. Magyar Őstörténeti Kutató és Kiadó, Budapest.)

²⁷ Örökségünk: azaz főleg rólunk, magyarokról, s a lengyelekről és ukránokról van szó, valamint a mordvinokról, macedónokról és horvátokról. A tanulmányt a magyar közönség előtt a vonatkozó magyar tudományosságban eddig gyakorlatilag eltitkolták, egy mély hallgatással róla. Illetve erre az elhallgatási szándékra utal Szabó István Mihály akadémikus küzdelme a téma felvetéséért, ismertetéséért. Lásd utóbbiról az ő 2003. januári fellépésének körülményeit a Magyar Tudományos Akadémia keretében, illetve lábjegyzetes nyilatkozatát „Vezérfonal a magyar és az uráli népek őstörténetének áttekintésére. (A szakirodalom kritikai összefoglalása)” c. tanulmányában és lábjegyzeten (a 75–76 oldalon), amely tanulmány megtalálható: *Tizenhetedik Magyar Őstörténeti Találkozó és Tizenegyedik Magyar Történelmi Iskola előadásai és iratai, Budapest 2003*. A Zürichi Magyar Történelmi Egyesület és a Heraldika Kiadó közös kiadványa, Budapest—Zürich 2004. 69–104. [Acta XVIII/2](#).

²⁸ Azaz Y kromoszómánk.

²⁹ Azaz bináris markeréből.

³⁰ Azaz allélek.

³¹ Azaz gének.

³² Azaz haplotípusainak. Az egymással szoros kapcsolatban lévő öröklődő tulajdonságokat hordozó sejti tulajdonság-örökítő részegységek (gének) meghatározta egyes, a faj egyes egyedeiben fellelhető, másokban nem Gm–ellenfajták (Gm–allotípusok) egymáshoz kapcsoltnak öröklődnek, s együtt öröklődő stabil sorokat (haplotípusokat) eredményeznek.

³³ Azaz polimorfizmusa.

³⁴ A következő öt publikációra hivatkoznak (a folyóiratcikkek címe nélkül): (1) P. Menozzi, A. Piazza, L. L. Cavalli-Sforza (1978), *Science* 201, 786. (2) A. J. Ammerman, L. L. Cavalli-Sforza (1984): *The Neolithic Transition and the Genetics of Populations in Europe*. Princeton Univ. Press, Princeton, NJ. (3) C. Renfrew (1987): *Archeology and Language; the Puzzle of Indo-European Origin*. Jonathan Cape, London. (4) M. A. Ruhlen (1987): *Guide to the World Languages*. Stanford Univ. Press, Stanford CA. (5) L. L. Cavalli-Sforza (1994), P. Menozzi, A. Piazza: *The History and Geography of Human Genes*. Princeton Univ. Press, Princeton NJ.

kori csoportok és a termékeny félholdi földművelés feltalálása után közel–keletről érkezett újkőkori földművesek összeolvadásából jött létre. Ámde az őskőkori európai csoportok származása, valamint hozzájárulása a jelenlegi sejti tulajdonság-örökítő részegységek állományához, eddig vita tárgyát képezte.³⁵ Az ő feltevésük szerint sem kiválasztódás, sem helyi elkülönítés nem fordult elő elszigetelt kis őskőkori csoportokban elsodródás miatt.³⁶ És az őskőkori végi jelentős hatótávolság növekedést és népesség csomósodást a megjavult időjárás és az új termelési eljárások segítették elő, és a máig átöröklődött jellegzetességeket kiterjesztették a környező területekre.³⁷ Ugyanakkor a helyre nem álló sejti férfi tulajdonság-örökítőnek a nemi jelleget közvetlenül nem befolyásoló sejti tulajdonság-örökítőknél kevésbé hatékony népesség nagysága (hiszen nőket nem vizsgáltak) felfokozza a sodródó és megfeneklő hatás következményeit, a helyre nem álló sejti férfi tulajdonság-örökítő változást a népesség-összetétel lehetőség szerinti érzékeny mutatójává téve. Ám az őelöttük vizsgálódók is utaltak már a szűkített szakasztörödékek több alakúság mutatók eloszlásából a csiszolatlan kőkori és az újkőkori közreműködésre az európai sejti tulajdonság-örökítő részegységek állományának kialakításában.³⁸ Viszont az embertörténet örökletes tulajdonságokat ugrásszerűen megváltoztató³⁹ eseményeiben egyedülálló szerepű helyre nem álló sejti férfi tulajdonság-örökítő jelzőkettősök⁴⁰ általuk elvégzett vizsgálatától az európai eredettörténet megbízhatóbb összeállítását remélik. A különböző európai és közel-keleti régióból származó vizsgált sejti férfi tulajdonság-örökítőkből huszonkét összefüggő jelzőkettős öröklődéstani típusát különítették el. Négyet a szakirodalomból vettek, és tizennyolcat nagyfelbontású vegytani folyadékelemző eljárással⁴¹ felfedeztek fel. A vizsgált minta több mint kilencvenöt százalékát éppen tíz legfőbb – örökletes tulajdonságokat ugrásszerű megváltozással meghatározott – együtt öröklődő szilárd sorhoz, illetve együtt öröklődő szilárd sor osztályhoz látták sorolhatónak.⁴²

2. Az itt feltárt sejti férfi tulajdonság-örökítő együtt öröklődő szilárd sorainak gyakorisági eloszlását meghatározónak tartják a korai és máig fennmaradt európai népesség férfi összetevőjének alapvető szerkezetére, és bizonyítékkal szolgálnak a népességtörténetre, a felső őskőkorszakot is beleértve. Két – örökletes tulajdonságok ugrásszerű változásával fémjelzett – származási vonalat⁴³ tehát az őskőkorszaki időktől kezdve megszakítás nélkül jelenlétnek találtak Európában, a többi maradék ág pedig szerintük valószínűleg később lépett Európa földjére, a Közel-Keletről és az Urál-hegységből történt független elvándorlások során, ahol nagyobb gyakorisággal és a hozzájuk kapcsolt kísérők több változatával találhatók meg.⁴⁴ Az általuk vizsgált és itt bemutatott⁴⁵ törzsfajlásban közreműködő huszonkét együtt öröklődő szilárd sorból, leszármazási ágból kettő,⁴⁶ amely az európai sejti férfi tulajdonság-örökítők mintegy felét jellemzi, bár

³⁵ Itt a következő két tanulmányra hivatkoznak: (1) M. Richards és mások (1998): *Ann. Hum. Genet.* 62, 241. (2) L. Chiki és mások (1998): *Proc. Natl. Acad. Sci. U. S. A.* 95, 9053.

³⁶ Az itt hivatkozott két tanulmány: (1) L. L. Cavalli-Sforza, P. Menozzi, A. Piazza (1993), *Science* 259, 639. (2) M. M. Lahr, R. A. Foley: *Am. J. Phys. Anthropol. Suppl.* 27, 137.

³⁷ Az itt hivatkozott tanulmány: L. L. Cavalli-Sforza, P. Menozzi, A. Piazza (1993), *Science* 259, 639.

³⁸ Az itt hivatkozott tanulmány: O. Semino, G. Passarino, A. Brega, M. Fellous, A. S. Santachiara-Benerecetti (1996), *Am. J. Hum. Genet.* 59, 964.

³⁹ Azaz mutációs.

⁴⁰ Az itt hivatkozott tanulmány: P. A. Underhill és mások (2000), *Nature Genet.* 26, 358.

⁴¹ Azaz folyadék kromatográffal. Az itt hivatkozott tanulmány: P. A. Underhill és mások (1997): *Genome Res.* 7, 996.

⁴² Ezt mutatja az 21. ábra és az 1. táblázat. Lásd e fejezet végén.

⁴³ Az M173 és az M170.

⁴⁴ Az itt hivatkozott öt tanulmány: (1) O. Semino, G. Passarino, A. Brega, M. Fellous, A. S. Santachiara-Benerecetti (1996), *Am. J. Hum. Genet.* 59, 964. (2) P. A. Underhill és mások (2000), *Nature Genet.* 26, 358. (3) P. A. Underhill és mások (1997): *Genome Res.* 7, 996. (4) M. F. Hammer és mások (2000), *Proc. Natl. Acad. Sci. U. S. A.* 97, 6769. (5) M. F. Hammer és mások (2000), *Proc. Natl. Acad. Sci. U. S. A.* 97, 6769.

⁴⁵ Az 21. ábra felső részén.

⁴⁶ Az egyik az Eu18 és a másik az Eu19.

osztózik az egyik őskőkori leszármazási vonalon,⁴⁷ szembevetően különböző földrajzi eloszlást mutat. E kettőből az egyik⁴⁸ leszármazási vonal – magában foglalva az előzően már mások által leírt⁴⁹ elő-európai ágat⁵⁰ – a leggyakoribb a Baszkföldön,⁵¹ és nyugatról–keletre csökken az előfordulása. A másik⁵² viszont gyakorlatilag nincsen meg Nyugat-Európában, és előfordulása kelet felé nő, s a legnagyobb mértékben Magyarországon és Lengyelországban, valamint Ukrajnában van jelen, ahol pedig gyakorlatilag az előző hiányzik. E két együtt öröklődő szilárd sor⁵³ vagy leszármazási ág közös leszármazási vonalán ellenben felfelé haladva, hasonló sejt tulajdonság-örökítők ugyanazon helyén lévő, szintén közös tulajdonság meghatározó tényező⁵⁴ szerepel. S ebből ered egy másik leszármazási vonal⁵⁵ is, amely az amerikai bennszülöttek között⁵⁶ és pár szibériai népnél⁵⁷ gyakori. Ezért úgy látják, hogy az itt elemzett leszármazási vonal⁵⁸ olyan ősi eurázsiai jelző, amelyet a mai, teljesen kialakult emberős⁵⁹ csoportja hozott magával, vagy abban jött létre Európába érkezve és keletről nyugatra szétáradva úgy 40000–35000 évvel ezelőtt, az aurignaci műveltséget terjesztve.⁶⁰ Ezzel majdnem egy időben bukkant fel ez a műveltség Szibériában,⁶¹ ahonnan szerintük néhány csoport végül Amerikába vándorolt.

Az eddig elemzett két együtt öröklődő szilárd sor⁶² nyugat-keleti, illetve kelet-nyugati megoszlása és eloszlása két elszigetelt magnépeség szétterjedését jelenti tehát az Ibériai-félszigetről, illetve a jelenlegi ukrainai területről az utolsó jégkorszak legnagyobb lehülését követően. Valójában a tanulmány szerzői szerint e jégkorszaki időben, azaz 20000–13000 évvel ezelőtt az embercsoportok kénytelenek voltak kiüríteni Közép-Európát, az észak-balkáni menedék kivételével.⁶³ Az európai növény- és állatvilág hasonló elkülönüléseit szintúgy a jegesedés kiváltotta, az éghajlatilag védett helyekről való szétszóródással járt elszigetelődésnek tulajdonítják.⁶⁴ S e forogatókönyvüket az Európa keleti felére helyezett leszármazási ág⁶⁵ – a mai Ukrajna területén csúcsosodó – apró elágazásaival támasztják alá,⁶⁶ és ugyancsak a nyugati térfélen meghatározott

⁴⁷ Mégpedig az M173-on.

⁴⁸ Az Eu18.

⁴⁹ Az itt hivatkozott tanulmány: O. Semino, G. Passarino, A. Brega, M. Fellous, A. S. Santachiara–Benerecetti (1996), *Am. J. Hum. Genet.* 59, 964.

⁵⁰ Melyet a 49a,f 15-ös együtt öröklődő szilárd sor jellemez.

⁵¹ Lásd az 1. ábrát alul és az 1. táblázatot.

⁵² Az Eu19 leszármazási vonalról van szó, mely ugyan az M173-ból ered, de az M17-tel megkülönböztetett.

⁵³ Még mindig az Eu18 és az Eu19-ről van szó.

⁵⁴ M45-tel jelölve.

⁵⁵ Az M3.

⁵⁶ Az itt hivatkozott tanulmány: P. A. Underhill és mások (1997): *Genome Res.* 7, 996.

⁵⁷ Az itt hivatkozott tanulmány: J. T. Lell és mások (1997), *Hum. Genet.* 100, 536.

⁵⁸ Az M173-ról van szó.

⁵⁹ A *Homo sapiens sapiens*.

⁶⁰ Az itt hivatkozott két tanulmány: (1) M. Otte (1990), in *The World at 18000 BP I.* Szerk. O. Soffer, C. Gamble, Unwin Hyman, London. 54–68. (2) R. Klein, *Evol. Anthropol.* 1, 5.

⁶¹ Az itt hivatkozott tanulmány: R. Klein, *Evol. Anthropol.* 1, 5.

⁶² Még mindig az Eu18-ről és Eu19-ről van szó.

⁶³ Az itt hivatkozott tanulmány: M. Otte (1990), in *The World at 18000 BP I.* Szerk. O. Soffer, C. Gamble, Unwin Hyman, London. 54–68.

⁶⁴ Az itt hivatkozott tanulmány: K. J. Willis, R. J. Whittaker (2000), *Science* 287, 1406.

⁶⁵ Amely az Eu19 ághoz van kapcsolva.

⁶⁶ És A. S. Santachiara–Benerecetti kiadatlan adataira hivatkoznak.

elágazási ág⁶⁷ apró elágazásaival, azok Ibér-félszigeti csúcsosodásával. Ez utóbbi, nyugati lezármazási vonalat⁶⁸ és ágat⁶⁹ összefüggésben állónak tartják menedékükről való szétterjedésükkel az utolsó jégkorszak legnagyobb lehülését követően.⁷⁰ És beszámolnak a másik, a keleti európai lezármazási ág⁷¹ tekintélyes észak-indiai és pakisztáni, valamint közép-ázsiai gyakoriságának megfigyeléséről is.⁷² Ennek elterjedését szerintük fölerősítette a Jamna műveltség európai és keleti irányú kitérülése a "kurgán kultúra" (mai dél-ukrajnai) területéről, az indoeurópai nyelv terjedését eredményezve.⁷³ Hozzáteszik, hogy volt is ezért vagylagos felvetés a régészeti adatok alapján az indoeurópai nyelvek közép-keleti eredetére.⁷⁴ Az eddig vizsgált lezármazási vonal⁷⁵ korát három apró elágazás⁷⁶ alapján becsülték meg.⁷⁷ S noha e kb. harmincezer becsült évet óvatosan kezelik,⁷⁸ az egybevág feltételezésükkel, hogy az eddig vizsgált lezármazási vonal az aurrignaci telepeket jellemzi Európában, vagy legalább megelőzi az utolsó jégkorszak legnagyobb lehülését.

⁶⁷ Amely, mint láttuk, a 49a,f 15-ös együtt öröklődő szilárd sorához (és így az Eu18 ághoz) kapcsolódik.

⁶⁸ Az M173 jelzésűt.

⁶⁹ Az Eu18-at tehát.

⁷⁰ És jól megfelelni látják ezt az állításukat a mások által előzően kutatott légzésben és anyagcserében résztvevő sejt-szervecske sejt tulajdonság örökítője (mitochondriális DNS [mtDNS]) V együtt öröklődő szilárd sor csoportjával (haplocsoportjával) és néhány H ágával. (Az itt hivatkozott tanulmány: A. Torroni és mások (1998), *Am. J. Hum. Genet.* 62 1137.)

⁷¹ Az Eu19-et.

⁷² Az itt hivatkozott tanulmány: P. A. Underhill és mások (1997): *Genome Res.* 7, 996.

⁷³ Az itt hivatkozott tanulmány: M. Gimbutas (1970), in *Indo-European and Indo-Europeans*. Szerk. G. Cardona, H. M. Hoenigswald, A. M. Senn. Univ. Of Pennsylvania Press, Philadelphia, PA. 155–195.

⁷⁴ Az itt hivatkozott tanulmány: C. Renfrew (1987): *Archeology and Language; the Puzzle of Indo-European Origin*. Jonathan Cape, London.

⁷⁵ Az M 173-ról van szó.

⁷⁶ A DYS19, az YCAIIa és az YCAIIb jelű.

⁷⁷ Az M173 és M170 lezármazási ág keveredési idejét a 209-es és a 73-as Y sejt tulajdonság-örökítőből (kromoszómából) számították ki, illetőleg az YCAIIa, az YCAIIb és a DYS19 apró elágazási helyek változásait felhasználva. (Az itt hivatkozott tanulmány: L. Quintana-Murci (1999) és mások: *Ann. Hum. Genet.* 63, 153.) Ezen apró elágazási adatokból kapott változatokat Goldsteintől és társaitól vett két egyenlet segítségével számították ki. (Az itt hivatkozott tanulmány: D. B. Goldstein (1996) és mások: *Mol. Biol. Evol.* 13, 1213. [A javított változat: D. B. Goldstein (1997) és mások: *Mol. Biol. Evol.* 14, 354.] A CA ismétlődéseknél nem volt kezdő szórási megfigyelhető. 4500 fős állandó népesség méret és 27 éves nemzedéki idő tételezést javasoltak. (Az itt hivatkozott tanulmány: D. B. Goldstein (1996) i. m.) $5,6 \times 10^{-4}$ örökletes tulajdonságok ugrásszerű megváltozása (mutációs) arány az YCAII helyek számára, és $1,1 \times 10^{-3}$ a DYS19 számára. (A mutációs arányokra lásd: R. Chakraborty (1997), M. Kimmel, D. N. Stivers, L. J. Davison, R. Deka: *Proc. Natl. Acad. Sci. U. S. A.* 94, 1041.)

⁷⁸ A sejt férfi tulajdonság-örökítő apró elágazásaira alapozott kettős örökletes tulajdonságok ugrásszerű változása (mutációja) korának megbecslését sok tényező akadályozta. Az első az apró elágazásokban az örökletes tulajdonságok ugrásszerű változása (mutációs) arány bizonytalansága, különösen mivel ez nem egyforma minden apró elágazás esetére. (Az itt hivatkozott tanulmány: R. Chakraborty (1997), M. Kimmel, D. N. Stivers, L. J. Davison, R. Deka: *Proc. Natl. Acad. Sci. U. S. A.* 94, 1041.) Különböség van azonban a származásban mért örökletes tulajdonságok ugrásszerű változása (mutációs) aránya és a nem közvetlenül, a több öröklődő tulajdonsághordozó sejt tulajdonság-örökítő részegységi (poligenetikus) elemzés által mért között. (Az itt hivatkozott tanulmány: F. R. Santos (2000) és mások: *Hum. Mol. Genet.* 9, 421.) A korbecslés viszonylagos (ha nem abszolút) értékét védendő a jelenleg legáltalánosabban elfogadott örökletes tulajdonságok ugrásszerű változása (mutációs) arányát használták. (Az itt hivatkozott tanulmány: R. Chakraborty (1997), M. Kimmel, D. N. Stivers, L. J. Davison, R. Deka: *Proc. Natl. Acad. Sci. U. S. A.* 94, 1041.) Hozzátevé, hogy úgy látszik, hogy pár népesebbi és fejlődéstani mozgásrend (mechanizmus) csökkenti a sejt férfi tulajdonság-örökítő változatait az emberben. (Az itt hivatkozott tanulmány: P. Shen (2000) és mások: *Proc. Natl. Acad. Sci. U. S. A.* 97, 7354.) Végül, de nem utolsó sorban, az érték semmi más, mint a népesség korával nem megegyező, a sejt tulajdonság-örökítő szalag azonos helyén lévő egyező tulajdonság-meghatározó tényezők (allélek) kora, bár az ilyen becslés szolgálhat némi betekintéssel.

3. Egy másik leszármazási vonal⁷⁹ többalakúsága számukra más vélelmezett őskőkori örökletes tulajdonságok ugrásszerű változását mutatja, aminek becsült kora 22000 év.⁸⁰ Ez a leszármazási vonal az egyéni beállítottságú eloszlások kivételével a jelenlegi öröklődő tulajdonságokat hordozó sejt-i tulajdonság-örökítő részegység folyamnak Európára korlátozott mutatója.⁸¹ Ez az örökletes tulajdonságok ugrásszerű változása Kelet-Európa központjában a leggyakoribb, és szintén előfordul a Baszkföldön és Szardínia szigetén, amely felhalmozott egy további ugrásszerű örökletes tulajdonság változást,⁸² ami elkülönít egy újabb leszármazási ágat.⁸³ Azután a legközelebbi több öröklődő tulajdonsághordozó sejt-i tulajdonság-örökítő részegységi előd egy korábbi ugrásszerű örökletes tulajdonság változás,⁸⁴ amiből a legfontosabb közép-keleti leszármazási vonal eredt. Úgy gondolják ezért, hogy az e bekezdés elején elemezni kezdett leszármazási vonal⁸⁵ Európában a Közép-keletről 20000–25000 évvel ezelőtt érkezett férfiak hagyatéka-ként jött létre a gravetti műveltséggel kapcsolatban állóan.⁸⁶ Ez a bevándorlás szerintük egybeeshetett a légzésben és anyagcserében résztvevő sejt-szervecske sejt-i tulajdonság örökítője egyik együtt öröklődő szilárd sor csoportjának⁸⁷ Európába érkezésével. Föltételezik, hogy a gravetti és aurignaci műveltségű csoportok együtt éltek pár ezer évig, az alkalmi kapcsolatok ellenére megőrizve azonosságukat. Az utolsó jégkorszak legnagyobb lehülése során pedig Nyugat-Európa elszigetelődött Közép-Európától. S itt a mai ausztriai, csehországi és észak-balkáni területen kitarított egy gravetti-szerű műveltség.⁸⁸ Az éghajlat kedvezőbbé válása után e műveltség északra és keletre terjedt.⁸⁹ E megfigyelésüket most alátámasztja a kelet-európai, baszkföldi és szardíniai együtt öröklődő szilárd sor⁹⁰ mai elterjedése. Ennek az ő forogatókönyvük szerint az imént elemzett leszármazási vonal⁹¹ helyi megoszlásaként az utolsó jégkorszak legnagyobb lehülése alatti nyugati őskőkori népességből kellene származnia. S a légzésben és anyagcserében résztvevő sejt-szervecske sejt-i tulajdonság örökítő egyik említett együtt öröklődő szilárd sorának⁹² gyakorisága és eloszlása Európa szerte alá is támasztja a gravetti s a nyugat-európai aurignaci csoportok közti áramlást, valamint nemek szerint különböző vándorlási folyamatot jelez.⁹³

4. A harmadik, szempontunkból érdekes leszármazási vonal négy időben és térben folyamatosan változó gyakoriságú⁹⁴ leszármazási ágra⁹⁵ oszlott, s az együtt öröklődő szilárd sorokra vonatkozóan Közép-Keletről Európa felé csökken az előfordulása. Ezek közül az egyik együtt öröklődő szilárd sor⁹⁶ a törzsfajlás tekintetében elkülönül a másik háromtól, és meghatározza

⁷⁹ Az M170-es.

⁸⁰ Lásd az 54. és 55. lábjegyzetet!

⁸¹ Az M170-hez tartozó Eu7-ről van szó.

⁸² Az M26 mutációról van szó.

⁸³ Az M26-hoz tartozó Eu8-ről van szó.

⁸⁴ Vagyis az M89 mutáció.

⁸⁵ Az M170.

⁸⁶ Az itt hivatkozott tanulmány: M. Otte (1990), in *The World at 18000 BP I.* Szerk. O. Soffer, C. Gamble, Unwin Hyman, London. 54–68.

⁸⁷ A H haplocsoportról van szó.

⁸⁸ Az itt hivatkozott tanulmány: M. Otte (1990) i.m.

⁸⁹ Az itt hivatkozott tanulmány: M. Otte (1990) i.m.

⁹⁰ Azaz Eu8 haplotípus.

⁹¹ Az M170-ről van szó.

⁹² A H haplotípusról van szó.

⁹³ Az itt hivatkozott tanulmány: M. T. Seielstadt (1998), E. Minch, L. L. Cavalli-Sforza: *Nature Genet.* 20, 278.

⁹⁴ Azaz cline-gyakoriságú. O. Semino, G. Passarino, A. Brega, M. Fellous, A. S. Santachiara-Benerecetti (1996), *Am. J. Hum. Genet.* 59, 964.

⁹⁵ Az M35 (Eu4), M172 (Eu9), M89 (Eu10) és M201 (Eu11) jelzésű leszármazási vonalról (és ágról) van szó.

⁹⁶ Az Eu4 haplotípus.

egy bizonyos fajta⁹⁷ európai sejti tulajdonság-örökítőnek a többségét. E meghatározó sejti tulajdonság örökítő megfelelne látszik egy korábbi vizsgálatban leírtnak,⁹⁸ amiből egy másik leszármazási vonal⁹⁹ hiányára következtetnek.¹⁰⁰ E másik öröklési osztályozás összehasonlítása a sejti férfi tulajdonság-örökítő szűkített szakasztöredék többalakúságokkal¹⁰¹ számukra most azt mutatja, hogy a négy leszármazási vonal két középsője¹⁰² osztozik az imént másodiknak említett¹⁰³ együtt öröklődő szilárd sorból származtatott sejti tulajdonság-örökítő szalag azonos helyén lévő egyező tulajdonság-meghatározó tényezőn,¹⁰⁴ miközben a negyedik leszármazási vonal¹⁰⁵ ugyanazon együtt öröklődő szilárd sor¹⁰⁶ eredeti sejti tulajdonság-örökítő szalag azonos helyén lévő egyező tulajdonság-meghatározó tényezőt¹⁰⁷ tartalmazza. Abból pedig, hogy ez utóbbi három együtt öröklődő szilárd sor¹⁰⁸ osztozik az imént első helyen említett¹⁰⁹ nyolc együtt öröklődő szilárd soron vagy annak származékain, amelyeket nem találunk meg az általuk vizsgált többi tizenhat együtt öröklődő szilárd sorban,¹¹⁰ e leszármazási ágak közös ősiére következtetnek. Ezért e három együtt öröklődő szilárd sor, illetve leszármazási ág¹¹¹ egyesített gyakoriságát tüntették fel az 1. ábrán.¹¹² S a korábbi öröklési vizsgálati és a saját eredmények közti e három párhuzamból¹¹³ e leszármazási vonal eredetét kb. 15000-20000 évvel ezelőtre teszik.¹¹⁴ Hasonló időtávot (17000 év) becsültek a negyedik együtt öröklődő szilárd sor¹¹⁵ számára. Az örökletes tulajdonságok ugrásszerű megváltozásának és a neki megfelelő együtt öröklődő szilárd sornak a vegyi tulajdonságokat őrző legkisebb anyagi részére vonatkozó¹¹⁶ kora – magától értetődően – meg kell előznie a vonatkozó népesség elvándorlását. Ezen együtt öröklődő szilárd sorok – csupán megközelítően – becsült kora¹¹⁷ miatt nem tudják eldönteni, hogy e férfiak az utolsó jégkorszak legnagyobb eljegesedése előtt vagy után érkeztek-e Európába. Mégis úgy gondolják, hogy a négy együtt öröklődő szilárd sor¹¹⁸ időben és térben folyamatosan csökkenő mintája a Közép-Keletől Európáig nem feleltethető meg az ezen sejti férfi tulajdonság-örökítőket hordozó embereknek az utolsó jégkorszak legnagyobb eljegesedése alatti menedékeken való elhelyezkedésének. Hiszen ha ezek az együtt öröklődő szilárd sorok már az utolsó jégkorszak legnagyobb eljegesedése előtt jelen lettek volna Európában, az időbeli és térbeli elszigetelődés miatt különbséget kellene találnunk az európai és a közép-keleti leszármazási ágak között. Még nem kiadott adatok az egyik származási rendszerről¹¹⁹ és hét rövid szakaszú ismétlődésről e helyre nem álló együtt öröklődő

⁹⁷ A YAP+ kromoszóma többségét.

⁹⁸ A Ht 4-ről van szó.

⁹⁹ Az M2-ről van szó.

¹⁰⁰ Az itt hivatkozott tanulmány: M. F. Hammer (1997) és mások: *Genetics* 145, 787.

¹⁰¹ A 49a,f és 12f2 öröklési haplotípus. Az itt hivatkozott tanulmány: O. Semino, G. Passarino, A. Brega, M. Fellous, A. S. Santachiara–Benerecetti (1996), *Am. J. Hum. Genet.* 59, 964. Valamint az e tanulmányban idézett irodalom.

¹⁰² Az Eu9 és az E10.

¹⁰³ A 12f2 öröklési haplotípusról van szó.

¹⁰⁴ A 8Kb allélról van szó.

¹⁰⁵ Az Eu11.

¹⁰⁶ Tehát szintén a 12f2 öröklési haplotípusról van szó.

¹⁰⁷ A 10Kb allélt.

¹⁰⁸ Az Eu9, Eu10 és Eu11 haplotípusról vagy leszármazási ágról van szó.

¹⁰⁹ A 49a,f öröklési haplotípusról van szó.

¹¹⁰ Azaz Eu haplotípusban. (És itt A. S. Santachiara–Benerecetti kiadatlan adataira hivatkoznak.)

¹¹¹ Az Eu9, Eu10 és Eu11.

¹¹² Piros színnel jelölve őket.

¹¹³ A Ht4-nek az Eu4-gyel, és a 12f2-nek és 8Kb-nek az Eu9-el és Eu11-el való párhuzamáról van szó.

¹¹⁴ Az itt hivatkozott tanulmány: M. F. Hammer (2000) és mások: *Proc. Natl. Acad. Sci. U. S. A.* 97, 6769.

¹¹⁵ Az Eu11 haplotípusról vagy leszármazási ágról van szó. (Lásd az 54. és 55. lábjegyzetet!)

¹¹⁶ Azaz molekuláris.

¹¹⁷ Lásd az 54. és 55. lábjegyzetet!

¹¹⁸ Az Eu4, az Eu9, az Eu10 és az Eu11.

¹¹⁹ A 49a,f-ről van szó.

szilárd sorok nagy európai és közép-keleti mintamennyiségében feltárták¹²⁰ előttük, hogy majdnem az összes megfigyelt európai összetett együtt öröklődő szilárd sor benne volt a közép-keleti kisebb mintában.¹²¹ Hasonló eredményt kaptak a légzésben és anyagcserében résztvevő sejt-szervecske sejt tulajdonság örökítője egyik együtt öröklődő szilárd sori csoportjának,¹²² öröklődés-tani vizsgálói.¹²³ S noha ők azt őskőkornak tekintették, a jelen tanulmány szerzői úgy gondolják, hogy az újkőkorbán honosodott meg Európában. E megfigyeléseikből arra következtetnek, hogy annak a négy helyre nem álló együtt öröklődő szilárd sornak¹²⁴, amint a légzésben és anyagcserében résztvevő sejt-szervecske sejt tulajdonság örökítője imént vizsgált együtt öröklődő szilárd sori csoportjának¹²⁵ is, volt elegendő ideje a Közép-Keleten az elkülönülésre, és aztán elegendően nagy számban vándorolt Európa felé ahhoz, hogy a legtöbb létező változat visszavezethető legyen rá. Ezért a négy együtt öröklődő szilárd sor¹²⁶ a földművelők Közép-Keletről Európába szétterjedésének férfi közreműködését mutatja. Az újkőkori földművesek hozzájárulása az európai öröklődő tulajdonságokat hordozó sejt tulajdonság-örökítő részegységek állományához a Földközi-tenger partja mentén sokkal kifejezettebb, mint Közép-Európában. Nyilvánvalóan mutatja ezt a 22. ábra, ahol a szóbanforgó négy együtt öröklődő szilárd sor¹²⁷ gyakoriságának ábrázolását a Közép-Kelettől való földrajzi távolság függvényében tervezték meg minden egyes összes népesség számára. A visszavezetési vonal a Földközi-tengeri népesség tekintetében ereszkedést mutat, azaz jelentősen különbözik más népességektől, jelezvén, hogy az újkőkori földművesek vándorlása a dél-európai részt sokkal erősebben érintette, mint a közép-európaiat.

5. És mialatt a négy együtt öröklődő szilárd sor közül az elsőhöz¹²⁸ vezető leszármazási vonalat¹²⁹ nagyfelbontású vegytani folyadékelemző eljárással sejt tulajdonság-örökítő szalag azonos helyén lévő egyező tulajdonság-meghatározó tényezői osztályba sorolták,¹³⁰ rábukkantak egy másik leszármazási vonal¹³¹ sejt tulajdonság-örökítőinek kilencvenöt százalékában meglévő korábban ismeretlen ugrásszerű örökletes tulajdonság változásra.¹³² E leszármazási vonalról kb. 4000 évesként számoltak be, és az újabb keletű Észak-Európára korlátozódott uráli elvándorlással lett azonosítva.¹³³ Sem e leszármazási vonalat, sem a most felfedezett ugrásszerű örökletes tulajdonság megváltozást nem fedezték fel az uráli nyelvet beszélő Magyarországon.

Az első táblázat adataiból levezetett első két alapvető összetevőt a 3. ábrán mutatják be. Az udmurtokat, marikat és lappokat kizárták innét, mert, mivel bennük e szóbanforgó leszármazási vonal és ugrásszerű tulajdonság megváltozás előfordulása magas, olyannyira túlnyomó náluk az első alapvető összetevő, hogy összenyomták volna a másikat, a változat maradékát, illetve az ábrát. A vázlatrajzon három határozott földrajzi és műveltségi csoport fedezhető fel. Az első baszkokból és nyugat-európaiakból a második kelet-közép- és a harmadik kelet-európai népességből áll Horvátországból, Ukrajnából, Magyarországról és Lengyelországból. Ez a három földrajzi csoport megfelel a nagyobb eljegesedési menedékhelyeknek és a földművesek elterjedése eredeti területének.

¹²⁰ Itt A. S. Santachiara–Benerecetti kiadatlan adataira hivatkoznak.

¹²¹ Itt is A. S. Santachiara–Benerecetti kiadatlan adataira hivatkoznak.

¹²² Az mtDNS J haplocsoportjára.

¹²³ Az itt hivatkozott tanulmány: M. Richard (1998) és mások: *Ann. Hum. Genet.* 62, 241.

¹²⁴ Az Eu4-nek, az Eu9-nek, az Eu10-nek és az Eu11-nek.

¹²⁵ Az mtDNS J haplocsoportjának.

¹²⁶ Az Eu4, az Eu9, az Eu10 és az Eu11 haplotípusok.

¹²⁷ Tehát az Eu4, az Eu9, az Eu10 és az Eu11.

¹²⁸ Az Eu4-hez.

¹²⁹ Az M35.

¹³⁰ Azaz allél-tipizálták.

¹³¹ A TAT.

¹³² Az M178 mutációra.

¹³³ Az itt hivatkozott tanulmány: T. Zerjal és mások (1997), *Am. J. Hum. Genet.* 60, 1174.

6. Az európai öröklődő tulajdonságokat hordozó sejt tulajdonság-örökítő részegység állomány korábbi legátfogóbb felmérése a kilencvenöt nem nemi sejt tulajdonság-örökítő által meghatározott¹³⁴ fehérje többalakúság alapvető összetevő elemzése volt.¹³⁵ Ők pedig összehasonlították a nagyobb sejt férfi tulajdonság-örökítő együtt öröklődő szilárd sorok gyakoriság eloszlását az első három európai alapvető összetevővel.¹³⁶ Mivel a szardíniaiakat nem vonták be az eredeti alapvető összetevő vizsgálatba, mert a törzsféjlődésen kívülállónak nyilvánították őket,¹³⁷ most szintén kizárták őket az összefüggés elemzésből. Az első alapvető összetevő, amiről feltételezték, hogy az újkőkori földművelők vándorlására utal,¹³⁸ a harmadiknak vizsgált négy leszármazási ágnek¹³⁹ felel meg. A második alapvető összetevő, aminek a jelentése eddig még nem lett teljes körűen megállapítva,¹⁴⁰ megfelel az elsőnek vizsgált leszármazási vonal¹⁴¹ Spanyolországból Közép-Európa felé terjedő ágának,¹⁴² az ellentétes végén pedig az uráli leszármazási vonal és ugrásszerű örökletes tulajdonság változás¹⁴³ terjedésének. A harmadik alapvető összetevő, aminek jelentése eddig vita tárgyát képezte,¹⁴⁴ az elsőnek vizsgált leszármazási vonal¹⁴⁵ ugrásszerű örökletes tulajdonság változásával¹⁴⁶ van összefüggésben. S a fehérje alapú alapvető összetevők s a helyre nem álló sejt férfi tulajdonság-örökítő adatok egyezése arra enged következtetni, hogy az elvándorlás sokkal nagyobb hatással volt a helyre nem álló sejt férfi tulajdonság-örökítő minta megfigyelt változására, mint a természetes kiválasztódás.

7. S mint már volt szó róla, korábban az európai népességben elvégezték a légzésben és anyagcserében résztvevő sejt-szervecske sejt tulajdonság örökítő¹⁴⁷ szakaszok elemzését.¹⁴⁸ Ennek adatai azt mutatják, hogy az öröklődő tulajdonságokat hordozó sejt tulajdonság-örökítő részegység állomány nyolcvan százaléka őskőkori és húsz százaléka újkőkori eredetű. Ezt az eredményt az itt ismertetett vizsgálat adatai alátámasztják, mert a harmadiknak vizsgált négy együtt öröklődő szilárd sorra¹⁴⁹ az európai sejt férfi tulajdonság-örökítő állomány huszonkét százaléka vezethető vissza. Így a légzésben és anyagcserében résztvevő sejt-szervecske sejt tulajdonság örökítő és a férfi¹⁵⁰ adatok megerősítik a korábbi megfigyelést, hogy a kilencvenöt hagyományos

¹³⁴ Azaz autoszomál.

¹³⁵ Az itt hivatkozott két tanulmány: (1) L. L. Cavalli-Sforza, P. Menozzi, A. Piazza: *The History and Geography of Human Genes*. Princeton Univ. Press, Princeton NJ. (2) L. L. Cavalli-Sforza, P. Menozzi, A. Piazza (1993), *Science* 259, 639.

¹³⁶ Lásd a 2. táblázatot.

¹³⁷ Az itt hivatkozott két tanulmány: L. L. Cavalli-Sforza, P. Menozzi, A. Piazza: *The History and Geography of Human Genes*. Princeton Univ. Press, Princeton NJ.

¹³⁸ Az itt hivatkozott két tanulmány: (1) L. L. Cavalli-Sforza (1994), P. Menozzi, A. Piazza: *The History and Geography of Human Genes*. Princeton Univ. Press, Princeton NJ. (2) L. L. Cavalli-Sforza, P. Menozzi, A. Piazza (1993), *Science* 259, 639.

¹³⁹ Az Eu4, Eu9, Eu10 és E11 elterjedésével tehát.

¹⁴⁰ Az itt hivatkozott két tanulmány: (1) L. L. Cavalli-Sforza (1994), P. Menozzi, A. Piazza: *The History and Geography of Human Genes*. Princeton Univ. Press, Princeton NJ. (2) L. L. Cavalli-Sforza, P. Menozzi, A. Piazza (1993), *Science* 259, 639.

¹⁴¹ Az M173.

¹⁴² Az Eu18-ról van szó.

¹⁴³ A TAT leszármazási vonalról és Eu13 leszármazási ágról, valamint előbbi M178-as mutációjáról és Eu 14 leszármazási ágról van szó.

¹⁴⁴ Az itt hivatkozott három tanulmány: (1) C. Renfrew (1987): *Archeology and Language; the Puzzle of Indo-European Origin*. Jonathan Cape, London. (2) L. L. Cavalli-Sforza (1994), P. Menozzi, A. Piazza: *The History and Geography of Human Genes*. Princeton Univ. Press, Princeton NJ. (3) L. L. Cavalli-Sforza (1993), P. Menozzi, A. Piazza, *Science* 259, 639.

¹⁴⁵ Az M173.

¹⁴⁶ Az M17 mutációval, illetve az Eu19 leszármazási ággal.

¹⁴⁷ Azaz mitokondriális DNS (mtDNS).

¹⁴⁸ Az itt hivatkozott két tanulmány: (1) M. Richard (1998) és mások: *Ann. Hum. Genet.* 62, 241. (2) A. Torroni és mások (1998), *Am. J. Hum. Genet.* 62 1137.

¹⁴⁹ Az Eu4, Eu9, Eu10 és Eu11 leszármazási ágra.

¹⁵⁰ Y.

többallakúság első alapvető összetevőjére az összes származástani változás huszonnyolc százaléka vezethető vissza.¹⁵¹ Mindazonáltal van némi különbség a légzésben és anyagcserében résztvevő sejt-szervecske sejt tulajdonság örökítő és a férfi adatok között a létezőnek vélelmezett őskőkori összetevők vonatkozásában. A korábbi vizsgálatok feltételezték, hogy egyik együtt öröklődő szilárd sori csoportja 45000 évvel ezelőtt érkezett a Közép-Keletről.¹⁵² Ők viszont nem mutattak ki egyetlen ennek megfelelő férfi együtt öröklődő szilárd sort sem. Továbbá legtöbb európai leszármazási vonala, amire az európai változás hatvan-hetven százaléka visszavezethető, a Közép-Keletről érkezett az őskőkor idején, úgy 25000 évvel ezelőtt.¹⁵³ Következésképp az itt másodikként elemzett ugrásszerű örökletes tulajdonság változással¹⁵⁴ jellemzett jelenkori férfi leszármazási vonalak kb. húsz százaléka ered a mély törzsfajlódási származásból,¹⁵⁵ a közép-keleti őskőkori örökségnek megfelelően. Azonfelül az elsőnek elemzett ugrásszerű örökletes tulajdonság változáshoz¹⁵⁶ kapcsolódó a férfi leszármazási ágak maradék ötven százaléka egy nagyobb befolyást jelez a Közép-Ázsiából kb. 30000 év óta fennmaradt öröklődő tulajdonságokat hordozó sejt tulajdonság-örökítő részegység állományra. Ezzel szemben a közép-ázsiai a légzésben és anyagcserében résztvevő sejt-szervecske sejt tulajdonság örökítő vizsgált együtt öröklődő szilárd sori csoportjainak¹⁵⁷ csak a jelenkori összetétel hét százaléka felel meg.¹⁵⁸ Ezek az ellentmondások részben talán a sejt férfi tulajdonság-örökítőknél a vegyi tulajdonságokat őrző legkisebb anyagi részére vonatkozó,¹⁵⁹ más helyekhez viszonyított nyilván fiatalabb voltának köszönhetőek,¹⁶⁰ a korábbi sejt férfi tulajdonság örökítők sokkal gyorsabb lecserélését feltételezve. A nemi alapú különböző népeség-vándorlási magatartások szintén befolyásolni fogják a légzésben és anyagcserében résztvevő sejt-szervecske sejt tulajdonság örökítő és a sejt férfi tulajdonság-örökítő változás megfigyelt mintáit.¹⁶¹

8. A korábban osztályozott szardíniai, baszk és lapp kívülállók¹⁶² alapvetően ugyanazokon a férfi kettős összetevőkön osztoznak, mint más európaiak. Az ő sajátos gyakorisági helyzetük valószínűleg a származástani sodródás és elkülönülés következménye. Ezenfelül az itteni elemzők előtérbe állítják az gravetti szerű népeség szétterjedését az Észak-Balkánról.

9. Majdnem mindegyik – jelen tanulmányban elemzett – európai sejt férfi tulajdonság-örökítő egyszerű kettős sejt tulajdonság-örökítő szalag azonos helyén lévő egyező tulajdonság-meghatározó tényezők ugrásszerű örökletes tulajdonság változásaival¹⁶³ jellemzett tíz leszármazási vonalhoz tartozik. Továbbá az európai öröklődő tulajdonságokat hordozó sejt tulajdonság-örökítő részegység állomány jelentős része felső őskőkori eredetűnek látszik, de az utolsó jégkorszak legnagyobb lehülésének végén áttelepült, amikor Európa legnagyobbbrészt benépesedett.

¹⁵¹ Az itt hivatkozott két tanulmány: (1) M. Richard (1998) és mások: *Ann. Hum. Genet.* 62, 241. (2) L. L. Cavalli-Sforza (1994), P. Menozzi, A. Piazza: *The History and Geography of Human Genes*. Princeton Univ. Press, Princeton NJ.

¹⁵² Az itt hivatkozott két tanulmány: (1) M. Richard (1998) és mások: *Ann. Hum. Genet.* 62, 241. (2) V. Macaulay ((1999) és mások: *Am. J. Hum. Genet.* 64, 232.

¹⁵³ Az itt hivatkozott tanulmány: M. Richard (1998) és mások: *Ann. Hum. Genet.* 62, 241

¹⁵⁴ Az M170-es mutációról van szó.

¹⁵⁵ Az M89-ről van szó.

¹⁵⁶ Azaz az M173-as mutációhoz.

¹⁵⁷ A mtDNS 16223-C I, X és W haplocsoportjairól van szó.

¹⁵⁸ Az itt hivatkozott tanulmány: V. Macaulay ((1999) és mások: *Am. J. Hum. Genet.* 64, 232.

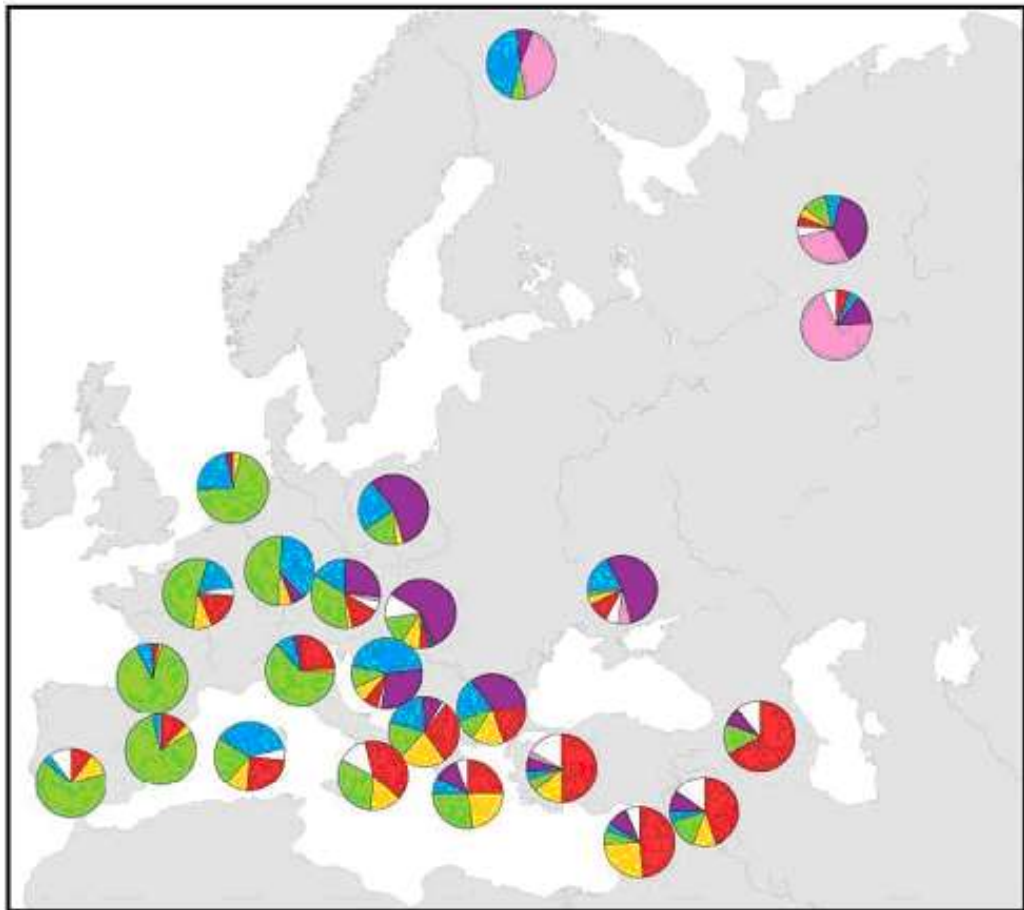
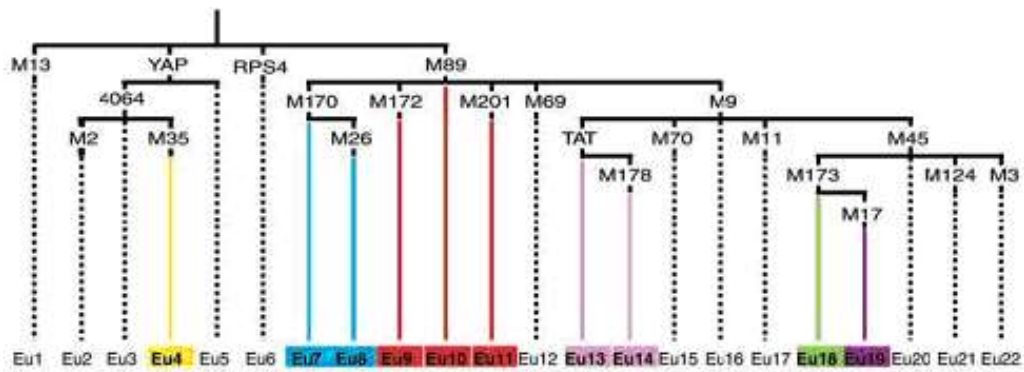
¹⁵⁹ Azaz molekuláris.

¹⁶⁰ Az itt hivatkozott tanulmány: P. Shen (2000) és mások: *Proc. Natl. Acad. Sc. U. S. A.* 97, 7354.

¹⁶¹ Az itt hivatkozott tanulmány: M. T. Seielstadt (1998), E. Minch, L. L. Cavalli-Sforza: *Nature Genet.* 20, 278.

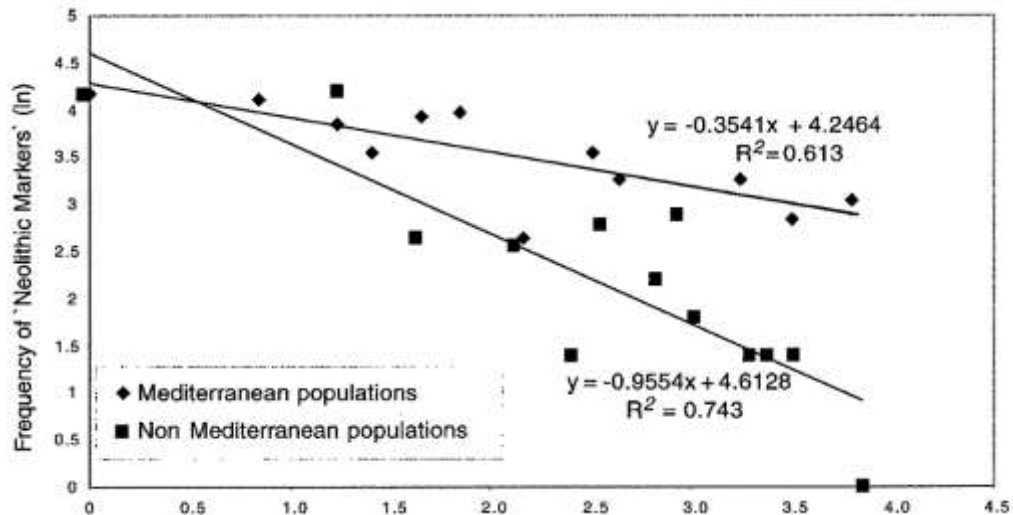
¹⁶² Az itt hivatkozott tanulmány: L. L. Cavalli-Sforza (1994), P. Menozzi, A. Piazza: *The History and Geography of Human Genes*. Princeton Univ. Press, Princeton NJ.

¹⁶³ Azaz biallél mutációkkal.

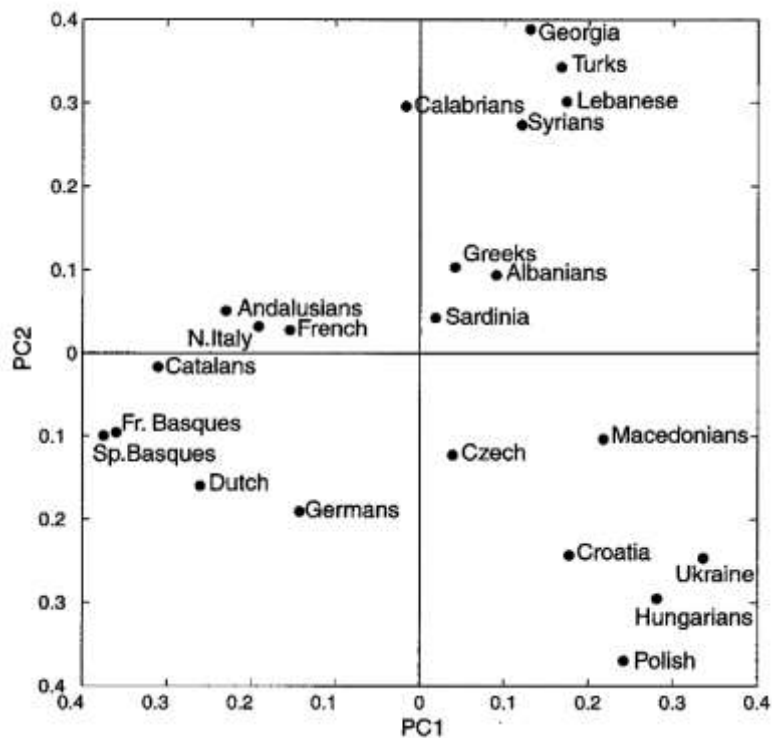

21. ábra fent: Az Európában és másutt talált helyre nem álló sejtj férfi tulajdonság-örökítő (NRY) jelzők legtakarókosabban ábrázolt törzsfjlődése. Ebből korábban le lett írva a YAP (M. F. Hammer [1994], *Mol. Biol. Evol.* 11, 749), a TAT (T. Zerjal és mások [1997], *Am. J. Hum. Genet.* 60, 1174), az RPS4 (azaz RPS4YC711T, L. S. Whitfield, J. E. Sulston, P. N. Goodfellow (1995), *Nature* 378, 379) és a 4064 (azaz SRY4064, L. S. Whitfield, J. E. Sulston, P. N. Goodfellow (1995), *Nature* 378, 379). A maradék polimorfizmust nagyfelbontású vegytani folyadékkelemező eljárás (DHPLC) segítségével azonosították (P. A. Underhill és mások [2000], *Nature Genet.* 26, 358, P. A. Underhill és mások (1997): *Genome Res.* 7, 996 és P. Shen és mások [2000], *Proc. Natl. Acad. Sci. U. S. A.* 97, 7354) és letétbe helyezték a National Center for BioTechnology Information (NCBI) dbSNP adatbázisba (www.ncbi.nlm.nih.gov/SNP). A törzsfjlődés elmélyítése az emberszabású majom szekvenciák felhasználásával történt.

Lent: A megfigyelt 19 haplotípus hat osztályba gyűjtve (lásd: 1. táblázat), külön színnel jelölve. Sárga: Eu4, kék: Eu7 és Eu8 együtt (a M170 mutációból), vörös: három haplotípus egyetlen családban, rózsaszín: Eu13 és Eu14, (a TAT mutációból), valamint zöld: Eu18 és bíbor: Eu19 (M173-on osztozva Európa törzsfjlődési földrajzában két külön osztályt jelentenek). A maradék 9 haplotípus – a teljes mintamennyiség 5%-a – fenn fekete pontozott vonallal jelölve, a tortadiagramon pedig a fehér területet. Három haplotípust, az Eu2, Eu5 és Eu21 jelűt nem találták. A tortaszeletek nagysága minden népességnél arányos a haplotípusok vagy haplotípus osztályok viszonylagos gyakoriságával. A két baszk mintát egybevették.

22. ábra. Abszcissza: Az egyes népségek távolsága a két közel-keleti (libanoni, szíriai) népesség átlagtól, ezer kilométerben kifejezve. Ordináta: az újkőkori jelzők gyakoriságának a logaritmus (Eu4, Eu9, Eu10 és Eu11 összege) a Földközi-tengeri és a nem Földközi-tengeri népségekben. A közép-keleti pont (x=0) a pontok mindkét sorát figyelembe vette. A két visszavezetési vonal jelentősen eltérő (p<0,01).

23. ábra. Az 1. táblázat adatainak alapvető összetevőkre vonatkozó elemzése. A első alapvető összetevőre a szórásnégyzet 46.24%-a vezethető vissza, míg a másodikra 34.69 %-a.

S a szerzők a tanulmány végén köszönetet mondanak mindenkinek, aki sejt tulajdonság örökítő (DNS-t) adományozott, K. Kyriakounak a szíriai mintákért, H. Cann-nak a franciákért, A. Piazzanak a néhány olaszért és G. Brumatnak, aki segített nekik bizonyos vérminták összegyűjtésében. Szintén hálásak a névtelen szemlélőknek építő kritikájukért és az egyéb (az eredetiben részletezett) szervezeti és állami támogatásért.

1. táblázat. A megvizsgált európai népeiségekben talált haplotípusok gyakorisága (százalékban).

Population†	n	Haplotypes*																			
		Eu1	Eu3	Eu4	Eu6	Eu7	Eu8	Eu9	Eu10	Eu11	Eu12	Eu13	Eu14	Eu15	Eu16	Eu17	Eu18	Eu19	Eu20	Eu21	
Andalusian Spanish	29			10.3		3.4		6.9	3.4					6.9		3.4	65.5				
Basque French	45			2.2		2.2	4.4		2.2								88.9				
Basque Catalan	22						9.1	4.5									86.4				
French Dutch	24			4.2		4.2		4.2	8.3								79.2				
French German	23			8.7		17.4		13.0	4.3								52.2		4.3		
Dutch German	27			3.7		22.2											70.4		3.7		
German Czech and Slovakian	16			6.2		37.5											50.0		6.2		
Czech and Slovakian	45			2.2		15.6		8.9	4.4				2.2	2.2	2.2		35.6		26.7		
Central-northern Italian	50			2.0		8.0		14.0	10.0								62.0		4.0		
Calabrian Sardinian	37		2.7	13.5				21.6	10.8	8.0					2.7	5.4	32.4			2.7	
Sardinian Croatian	77	1.3		10.4	1.3	2.6	35.1	5.2	5.2	14.2			1.3				22.1			1.3	
Croatian Albanian	58			6.9		44.8		5.2	1.7					1.7			10.3		29.3		
Albanian Greek	51		2.0	21.6		19.6		23.5	4.0	2.0							17.6		9.8		
Greek Macedonian	76		1.3	22.4	1.3	7.9		21.0	1.3	2.6			1.3		1.3		27.6		11.8		
Macedonian Polish	20			15.0		20.0		15.0	5.0								10.0		35.0		
Polish Hungarian	55			3.6		23.6											16.4		56.4		
Hungarian Ukrainian	45			8.9		11.1		2.2	2.2							2.2	13.3		60.0		
Ukrainian Georgian	50			4.0		18.0		6.0	4.0	2.0			6.0	2.0			2.0		54.0	2.0	
Georgian Turkish	63							33.3	3.2	30.1				1.6	1.6	1.6	14.3		7.9	6.3	
Turkish Lebanese	30		3.3	13.3		3.3		40.0	3.3	6.6			3.3	3.3	3.3	3.3	6.6		6.6	3.3	
Lebanese Syrian	31			25.8	3.2	3.2		29.0	16.1	3.2						3.2	6.4		9.7		
Syrian Saami	20		10.0	10.0		5.0		15.0	30.0		5.0						15.0		10.0		
Saami Udmurt	24					41.7								41.7			8.3		8.3		
Udmurt Mari	43			4.7		7.0			4.7				2.3	27.9		4.6	11.6		37.2		
Mari Total	46					4.3			6.5				4.3	65.2		6.5			13.0		

*The haplotypes are defined by the following markers and the respective derived alleles: Eu1, M13-C; Eu3, YAP⁺, 4064-A; Eu4, YAP⁺, 4064-A, M35-C; Eu6, RPS4-T; Eu7, M89-T, M170-C; Eu8, M89-T, M170-C, M26-A; Eu9, M89-T, M172-G; Eu10, M89-T; Eu11, M89-T, M201-T; Eu12, M89-T, M69-C; Eu13, M89-T, M9-G, TAT-C; Eu14, M89-T, M9-G, TAT-C, M178-T; Eu15, M89-T, M9-G, M70-C; Eu16, M89-T, M9-G; Eu17, M89-T, M9-G, M11-G; Eu18, M89-T, M9-G, M45-A, M173-C; Eu19, M89-T, M9-G, M45-A, M173-C, M17(delG); Eu20, M89-T, M9-G, M45-A; Eu21, M89-T, M9-G, M45-A, M124-T. Haplotypes Eu2, Eu5, and Eu22 were not observed. †Several samples were previously described (10, 11, 28). Samples not previously examined included 23 French, 16 Germans, 39 northern Italians, 45 Sardinians, 58 Croats, 20 Macedonians from northern Greece, 55 Poles, 50 Ukrainians, 20 Syrians, 24 Saami, 43 Udmurts, and 46 Mari.

A haplotípusok a következő jelzők által vannak meghatározva és a nekik megfelelő allélek levezetve: Eu1, M13-C; Eu3, YAP⁺; 4064-A, M35-C; Eu6, RPS4-T; Eu7, M89-T, M170-C; Eu8, M89-T, M170-C, M26-A; Eu9, M89-T, M172-G; Eu10, M89-T, M201-T; Eu12, M89-T, M69-C; Eu13, M89-T, M9-G, TAT-C, M178-T; Eu15, M89-T, M9-G, M70-C; Eu16, m89-t, m9-g; Eu17, M89-T, M9-G, M11-G; Eu18, M89-T, M9-G, M45-A, M173-C; Eu1809, M89-T, M9-G, M45-A, M173-C, M17(delG); Eu20, M89-T, M9-G, M-45-A; Eu21, M89-T, M9-G, M45-A, M124-T. Az Eu2, Au5 és Eu22 haplotípust nem észlelték. Számos mintát már korábban leírtak (O. Semino (1996), G. Passarino, A. Brega, M. Fellous, A. S. Santachiara-Benerecetti: *Am. J. Hum. Genet.* 59, 964; P. A. Underhill (2000) és mások: *Nature Genet.* 26, 358; L. Quintana-Mirzi (1999) és mások: *Ann. Hum. Genet.* 63, 153). Korábban nem vizsgáltak közül való 23 francia, 16 német, 39 észak-olasz, 45 szardíniai, 59 horvát, 20 észak-görögországi makedón, 55 lengyel, 50 ukrán 20 szír, 24 lapp, 43 udmurt és 46 mari példány.

2. táblázat. Az első három, nem nemi kromoszóma által meghatározott fehérje jelzőkön alapuló alapvető összetevő összefüggése (L. L. Cavalli-Sforza (1994), P. Menozzi, A. Piazza: *The History and Geography of Human Genes*. Princeton Univ. Press, Princeton NJ.) és a fontosabb európai Y kromoszóma haplotípusok gyakorisága.

Table 2. Correlation between the first three PCs based on autosomal protein markers (5) and the frequency of the major European Y chromosome haplotypes.

	Eu4	Eu9+Eu10+Eu11	Eu7	Eu18	Eu13+Eu14	Eu19
PC1 (28%)†	0.6806**	0.7939**	-0.4450*	-0.3004	-0.3644	-0.1673
PC2 (22%)†	-0.1415	0.0626	0.0594	-0.6967**	0.7570**	0.2074
PC3 (11%)†	-0.3385	-0.1248	0.0924	-0.3836	0.0438	0.7270**

*P < 0.05. **P < 0.001. †Portion of variation accounted for by each PC based on autosomal protein markers (5).

† A változás résznek megfelelő nem nemi kromoszóma által meghatározott fehérje jelzőkön alapuló egyes alapvető összetevő.

II. A közölt eredmények s más hozzászólások kiegészítése, értékelése:

Az Y kromoszóma az ember hím nemét jelzi. A kromoszómák általában párban vannak, és így jön össze az emberi 42 a 21 párból. Nőknél nincs gond, ott valamennyi kromoszóma pában van, és ezért a mutáció esélye kisebb, mert annak a valószínűsége, hogy a pár mindkét felében megtörténik a mutáció, nagyon kicsi, így a 'hibákat' az új egyed fejlődés közben kijavítja: a hibás párt kiiktatja.

Ellenben a férfiaknál az egyik kromoszóma, az X formájú nem rendelkezik párral, mert annak egyik lába hiányzik, azaz Y formájú. A kettő nem azonos. Ennek egyetlen szerepe van, a kifejlődő egyedet férfi nemiséggel látja el. Úgy néz ki, hogy semmiféle más feladata nincs, a rajta lévő gének üresek.

Minthogy ez férfiről férfire öröklődik – ahogy a női petesejt mitokondriuma is csakis a női utódnak adódik át – ezért a férfiág elemezhető vele. Minthogy nincs párja, ezért a mutációra érzékenyebb, a változás sebessége nála sokkal gyorsabb, hisz nincsen korrigáló tükörkép. Innen is jön az, hogy a nő a genetikus információt megőrzi, s a férfi az, aki annak változásait serkenti. A női petesejt ugyanis a születéstől ott van a petefészekben, azaz az anya még beleírhat, de a továbbadója már nem, ugyanakkor a férfi ondó akkor képződik, amikor fel is használódik (nem sokkal korábban, talán néhány nappal), ezért az egyed életébn bekövetkező változásokat beleépíti, azaz a tapasztalatot átörökíti.

A meglepő az, hogy az Y kromoszóma elemzése nem ugyanoda visz, mint a mitokondriumé, azaz a férfi és a női emberős nem ugyanazon területről való. Az Y kromoszómával a Távol-Keletre vezet a sor vissza, a mitokondriummal pedig Afrikába. És erről talán azért nem szeretnek túl hangosan beszélni, mert az Ős Ádám—Ős Éva modell ezzel nem áll össze. S ha például az Y követésével a Palesztinába menő középponti találkozást szeretnék és vélik kimutatni, de akkor bizony az európai Y elemzés nem ad középponti helyzetet Levantinnak, csak leágazást.

Cunnlif tanulmánya a jégkorszak felmelegedését követő növényi előnyomulásról nem engedi meg az északi nagy népesség koncepciót, mert a jégkorszak lehülő szakaszában a folyók mellé települtek fokozatosan délre húzódtak, és előtte sem voltak, még a Volga–könyök magasságában sem. Az Ural túloldalán a Tien–San mellől jelenhettek meg, de az Uráltól délre áthatolhatatlan mocsarak voltak a Káspi–tengerig. Csakis a jégkorszak fölmelegedésének utolsó szakaszát követően tudott ember átmenni az Ural és a Káspi-tenger között, azaz a Kurgán mozgás idején, a j. e. 5000 után. Ezért van baj bármiféle uráli őshaza elmélettel.

Az emberiség őstörténetét tekintve nem lehet egyszerűen pusztán a természeti környezet egyes állapotából kiindulni. Azaz ha a jég a kérdéses időszakban ki is került az Uralt végig, északon is, egyáltalán nem lehet oda szükségszerűen feltételezni emberek nagy tömegeinek az átvonulását. Mert már az is feltételezés, hogy nagy tömegek északra kerültek volna a mamut után menve, mert a mamut követte volna az északra húzódó kedvező életfeltételeit, majd midőn azok ott is megszűntek, átment volna az Ural keleti oldalára. Az emberek meg utána jó nagy tömegben, mert arra kényszerültek.

Ez tehát elvileg is lehetetlen volt Cunnlif szerint. Ugyanakkor azt is tudjuk, hogy a jégkorszak lehülő szakaszában a mamutvadászok a mamut után jöttek be a Kárpát–medencébe és itt halt ki a mamut. E vadászok itt tértek át a szarvas vadászatára a leghidegebb időszakot megelőző 5–6 évezredben. Nem kellett vagy lehetett tehát sehová sem követniük a mamutokat. Nem áll meg a társadalom északra költöztetése. Ehelyett azt kell hangsúlyozni, hogy sem Afrika, sem a Kaukázus nem az egyedüli tényező ebben a folyamatban, hanem a Kárpát–medence inkább az elsődleges, a bükki kultúra. Északon ugyanis semmiféle földművelés nem volt lehetséges és így a letelepedéssel is bajok lettek volna, még csak kezdetleges állattenyésztésre sem nyílt ott ekkor semmi lehetőség. Azaz a feltételek a nagy népesség eltartására ekkor csak a Kárpátok környékén voltak meg továbbra is, tehát itt kellett maradjanak, azok, akik majd a később magyarnak nevezett nyelvet már ekkor beszélték.

Majd a szarvas–vadászok a fölmelegedés után követték az északra vonuló szarvasokat, amit viszont nem lehet nem figyelembe venni, hiszen ezután jelenik meg Észak–Kelet–Európában a szvidéri műveltség és a később finnugornak nevezett jelenség. A mamutok már azelőtt kihaltak, hogy az Ural túloldalára lehetett jutni. Ha az Ural túloldalán is voltak mamutvadászok, azok tehát a Tien–San lejtőről ereszkedtek le, amire Gábori Miklós könyve kifejezetten és határozottan utal. Mert Gábori könyve nem csupán útleírás, hanem komoly régészeti anyag előadása. S ha e túloldali mamutvadászoktól áterjedt is keletre, egészen Amerikáig a technika, ahhoz csak egyes szavak tartozhattak, nem a nyelv egésze. De a globális értelmet tekintve, azaz a műveltségi azonos jegyeket értelmezve nem kell feltétlenül emberek tízezreit mozgatni, költöztetni a magyarázathoz. Lehetséges ugyanis a párhuzamos értelmezés, minek lényege, hogy akkor az emberi alapfelfogás mellérendelő volt és sok jelenségre az azonos módon működő emberi elme azonos választ adott, amint ad azóta is.

25–30 évezrede tehát valóban bejött a Kárpát–medencébe a mamutvadászok népe, mint a gravetti kultúra népe. De ez persze még nem nép, mert akkor még nem volt néppé szerveződés, de ők mindenesetre a Kaukázusban kialakult embertípust hozták be. Velük ötvöződött a helyi lakosság és hozta létre a cromagnont. Gábori könyvében erre igen komoly adatok vannak, amint Cser Ferenc könyvében is. Azok is a mousteri kultúra utódai, akik átfejlődésének a Donnál találtak meg tárgyi leletét. Ebben a régészek számára azért kellemetlen, mert nem támogatja az Ős–Éva modellt. Európa népessége a hajdani homo erectus közvetlen utóda és az erectus három helyen fejlődött modern emberré: tömegében a Kaukázusban, majd Európában a Dordogne és a bükki ember alakult azzá. A mamutvadászok azonban még mellérendelő szemléletűek voltak. A neandervölgyi utódok ugyancsak.

A mezozoikum, amely időszokról alig van hiteles lelőhely, 12 ezer éve kezdődött, de nem 7 ezer éve, mint a hagyományos kormeghatározás véli, hanem a C14 szerint 8–9 ezer éve volt a váltás a neolitikumra, de inkább 9 ezer éve. A Körös–Tisza műveltség jelen előtt 8500 körül jelent meg, j. e. 7500 évvel pedig már a Vinca volt jelen. S közben ott van még a Lepenski–Mir műveltség j. e. 10000-ből a Duna alsó folyásánál, valamint ott van az egyik bükki barlang gyermek csontváza, amely 11 évezredes.

A többágú őstörténet meghirdetése nagy teljesítmény, miáltal minden korábbi írás, kutatás igen jól megállja a helyét, időszerű és igaz marad, mert az idő nem lövi ki fölüle a főnökelméletet, aminek alávetette magát, mind a legtöbb irányzat a modern tudományban. Páran igen régtől képviselik Kárpát-medencei eredetünket, s hogy bizonyítottan igen régtől védjük, tartjuk eme Magyar-medencét. Az idei nyári MVSZ-konferencián is a "Kelet" csak alibi volt végül, mert a Kárpát-medencei eredet vált áttörő gondolattá. Bár azt is központi gondolatként elfogadni látszottak, hogy minden innét ment valahogy ki minden irányba, s aztán nem véletlen, hogy kint is megmaradt és később kicsit másként, de visszatért.

Szabó István Mihály más (220 amerikai) irodalmakra is építve felépített egy mamutvadász elméletet az ugor népre, amely átment a mamut után az Uralon északon annakidején, majd Amerikába is átment, szétáradt egész Euráziában, s végül Árpádékkal, az Urál felől nem sokkal korábban indulva, bejött, hogy Európa közepén a magyarságot megalkossa. Nohát itt tartunk, a Science-hatására.

De tarthatatlan, hogy 30 ezer éve népről lehessen beszélni. Ráadásul félmillióról, a Sarkkőrön túl. Ő ugyan természettudományi adatokra hivatkozik, de csak úgy nagy általában. Szóval ez így nem maradhat. De nem igazán vele van a baj, mert ő csak hüen ismerteti a vonatkozó nagyszámú amerikai irodalmat. Valamiért az amerikaiaknak fontos ez a tévedés, téves értékelés. Vagy csak tudatlanok. Mert ha nincs adat, akkor jönnek a feltételezések. Azok meg mindig a régi beidegződések mentén jönnek.

De az is baj, hogy mindenki kritika nélkül megy az 'amerikai után', és nem súlyoz mások alapján. Ha rendelkezésemre áll az amerikai, de jobb mondjuk a francia, akkor komolyabb súllyal kell használni a franciát.

A Pecsora környéke eléggé üres volt akkor. Ezt Götz László is erősen hangsúlyozta, mert az általa bírált finnugorizmus oda köt mindent, az Ural két oldalára.

A Cunliff könyvében lévő komoly tanulmány a jégkorszak fölmelegedését követő növényi előrenyomulásról nem enged ilyesmit leírni. Vagy ugyanilyen Gábori Miklós korrekt könyve. Útleírásnak tűnik, pedig a legkomolyabb régészeti anyag.

Költő Laci (kaposvári régész) ősidői rendje szerint: 1. A 12 millió éves Ramapithecus és kultúrája. 2. Az alsó paleolitikumi, 800-220 ezer éves, Paleohungaricus és kultúrája. 3. Középső paleolitikumi 70-30 ezer éves, mousteri Érd, Tata, Subalyuk, Szeleta kultúra. 4. Felső paleolitikum, 30-12 ezer év, aurignaci Istállóskő, gravetti Szeleta, Ságvár kultúra. 5. A mezolitikum 12-7 ezer éve, mely időszakról alig van hiteles lelőhely. — De az itteni váltóidőpont hibás, még a hagyományos és nem a C14 kormeghatározás szerinti. Ez a határ 8-9 ezer év, inkább 9, mint 8. A Körös-Tisza műveltség jelen előtt 8500 körül jelent meg. Jelen előtt 7500 évvel már a Vinca volt jelen. Közben azért ott van a Lepenski-Mir műveltség a Duna alsó folyásánál, ami jelen előtt 10 évezredes és ott van az egyik bükki barlang gyermek csontváza, ami 11 évezredes. 6. Neolitikumi 7-5 ezer éves Körös, alföld-dunántúli vonaldíszes, tiszai, lengyeli kultúra. 7. 5-4 ezer éves kora, közép és késő rézkor: Tiszapolgár, Bodrogkeresztúr, Pécel kultúra. 8. 4 ezer évtől kora bronzkori Zók, Nagyrév, Makó kultúra. 9. Középső bronzkori Füzesabony–Gyulavarsánd, mészbetétes edények, Vátya kultúra. 10. Késő bronzkori halomsíros, urnamezős, Gáva kultúra. 11. Ókor-kora vaskor, 2900-2700 éves kimmer, sigynna, preszkíta, (Hallstadt) kultúra. 12. Vaskori 2700–2500 éves szkíta kultúra. 13. Késő vaskori 2400 éves kelta (La Tene) kultúra. 14. Római kori kb. 2000 éves dák, jazyg, szarmata kultúra. 15. Kora népvándorlás kori markomann, quad kultúra. 16. Kora középkor—népvándorlás kori hun, gót, gepida, longobárd, avar, magyar kultúra. 17. A népvándorlás kort záró magyar államalapító kultúra. 18. 1000–1303, Árpád-kori, Árpád-házi királyok kori bevándorló kun, román kultúra. 19. Középkor—későközépkori-kora-újkori török kultúra.

Viszont Szabó István Mihálynál is azt látom, hogy a természeti környezetből indul ki automatikusan. Tehát ha a jég az Uralt kikerülte, és volt ott egy lakható sáv, akkor szükségszerű volt, hogy odamenjenek, akik előtte már északra húzódtak és szorult helyzetbe kerültek onnan (az Uraltól) nyugatabbra. Tehát még az elvi lehetőséget is ki kell zárunk, őt (őket) csak az győzi meg. Ez a kemény kizárás pedig az északra felköltözéssel, felköltözőkkel lehet kapcsolatos. Szabó István Mihály nem is akarja behozni szinte őket a Kárpát-medencébe, hanem a Kaukázusból (afrikai érkezéssel) egyenes ívben viszi őket északra. De ha sem Afrika, sem a Kaukázus nem egyedüli tényező ebben a folyamatban, hanem a Kárpát-medence inkább az elsődleges, a Bükki kultúra, akkor nem áll meg a teljes társadalom északra költözése. Hiszen ott földművelés nem volt lehetséges. A letelepedéssel is nehézségek voltak. A feltételek a nagy népesség eltartására csak a Kárpátok környékén voltak meg továbbra is, tehát itt maradtak, akik a későbbi magyar nevű nyelvet beszélték.

Cunliff könyvét kezébe kellene venni, mert nagyon fontos Európa régészetét tekintve. Az a baj, hogy a jégkorszak lehűlő szakaszában a folyók mellé települtek fokozatosan délre húzódtak, és előtte sem voltak a Volga könyöknél sem. A Tien-San mellől jelenhettek meg az Ural túloldalán, de az Uraltól délre áthatolhatatlan mocsarak voltak a Kaspi-tengerig. Csakis a jégkorszak fölmelegedésének utolsó szakaszát követően tudott ember átmenni az Ural és a Káspi között, azaz a Kurgán mozgás idején, a jelen előtt 5000 után. Ezért zűrös az urali őshaza elmélete.

Viszont, mi van, ha abban mégis a mamut után északra kullogók azt mindenüvé követték, s amikor átmentek utána az Ural túloldalára, nem álltak meg. Illetve talán maga a kultúra áthúzódhatott egészen Amerikáig. (Nem kellett ahhoz oda költöznie az uráliaknak, de a technikát átadhatták - amihez a nyelv is hozzátartozott.)

De nem mehettek át, mert a jégkorszak lehülő szakaszában a mamut után jöttek be a Kárpát-medencébe, és itt halt ki a mamut. Itt tértek át a szarvas vadászatra a leghidegebb időszakot megelőző 5-6 évezredben, aztán a fölmelegedés után már a szarvasokat követték. Erről nem tudni, igen a legnagyobb tévedés. És szavak tartoznak a technikához, nem a nyelv egésze. A mamutok kihaltak, mielőtt az Ural túloldalára lehetett jutni. Ha a túloldalon voltak is mamutvadászok, akkor azok a Tien San lejtőiről ereszkedtek le északra. Gábori könyve erre kifejezetten és keményen utal!

Azért is igen észnél kell lennünk, mert mások mindent kisajátítanak. Pazirikról, a 'paziriki leletről' orosz és francia régészfilmje arról szólt, hogy az szláv volt (indoeurópai). Ebben az a rossz, hogy a márt vetítik vissza, azt igazolják. Ezért nekünk meg azt kell hangsúlyoznunk, ha az nem hozzánk tartozik, hogy miért nem a mi tömbünk még akkor sem, ha ahhoz hasonló kisebbség többször költözött is hozzánk onnét is, a Kárpát-medencébe. Ezért a Kárpát-medencei magyar eredetről szóló könyveket¹⁶⁴ angolul és más nyelveken is ki kell adni.

A Science azonos számában, de néhány oldallal előbb van egy másik cikk, Anna Gibbons riportja néhány népesség-régésszel. Ebben a dolgok sokkal érthetőbbek, az ebben elhangzottak sokkal inkább megérthetőek, és lényegében a másik cikket csak adatforrássá teszik. Arra a cikkre reagálnak, szóval szoros a kapcsolatuk. Akinek az Science szám a kezében volt, annak a másik, a magyarázó riport cikket is látnia, olvasnia kellett. Tehát aki csak a Semino és társai cikkét idézni, mivel az kevésbé érthető, jobban tud manipulálni vele. Nem feltétlenül akar persze szándékosan bárkit is félrevezetni, hanem arra áll az agya, hogy már sajnos magától (a választott anyag-tól) félre megy.

Amikor a genetikusok megtagadták a finnugorságot, akkor sokan azonnal ugrottak keletre. Egyébként a Semino munkában az ott felhozott közép-ázsiai gén eredetet rosszul interpretálták. Az azt jelenti, hogy egy korábbi részből való leágazást ott találnak, de nem a forrást. A forrás föltehetően a Kaukázus volt. Gábori ír erről a könyvében, de a régészek elhallgatják. Talán meg kellene tanulni grúzul és örményül, hogy a munkáikat feldolgozhassuk.

A Fejes-cikk a Seminoékra reagál. Persze ő a mennybe megy, s hasonlókat mond, mint Szabó István Mihály. Van egy harmadik személy is, Gulyás István, akinek Isten diktálja a történelmet, és úgy gondolja, 50000 éve Kína területére telepítette vissza az Isten a magyarokat, amikor azért vitte el őket a Földről, mert közben a földet egy méter mélyen kiégette, hogy megtisztítsa. Aztán ő ugyanarra viszi őket, mint Szabó István Mihály, tehát Amerikába, Equadorig, hogy a géntisztítást népkeveredéssel elvégezzék, ami isteni feladat. Ugyanúgy vissza is jönnek, északra bejutnak Európába, de a Kárpát-medence foglalt, ezért lemennek Etiópiáig, majd igen későn a Kaukázusok keresztül aztán, mint honfoglaló árpádiak érkeznek be. Fejes pedig, szintén ugyanabban az időben Kínából India felé viszi ezeket a szerencsétlen ősokeket. Mármost szerintem érdemes lenne elgondolkozni ezen a hármasságon. Nem tudtak egymásról biztosan. Ez tehát lehet olyan közös eredmény, rezonancia is, aminek kell legyen valami valóságos eredete, talán legfőképpen valami eszmeáramlat, amire ők különböző utakon eljutottak: természettudomány, írástörténet és a szellemtörténet útján. Mert ha nincs is igazuk, talán van valami lehetőséget általuk valami eredményre jutni.

Bár szörnyűek és gőzük sincs a földtörténetről, az időrendekről, a megfelelő korok régészeti anyagáról, de a fantáziájuk szabadon jár. Nem kell telepátia ahhoz, hogy összehangolódnak, hiszen ezek a kérdések már újságírók szintjén kerengenek, — de nem a korrekt, a tényekre alapuló megoldások.

A három azonos gondolatmenethez nem kell rezonancia, mert az ősnelv, az ősnép gondolata a levegőben van, a Mú is azzal foglalkozik. Nem kell egymásról tudniuk, hogy ugyanarra a

¹⁶⁴ Például Cser (2000) Ferenc: gyökerek. Töprengések a magyar nép és nyelv Kárpát-medencei eredetéről. Szerzői kiadás, Melbourne.

világot behálózó magyar kalandozás gondolatára jussanak. Pedig tévedés. Amerikába nem akkor ment az ember, hanem akkor, amikor Ausztráliába is, és föltehetően vizen. Ausztráliában a Würm lehülési szakaszának nagyon az elején ment át az ember, és legalább 90 km-t kellett nyílt vizen mennie, hogy odaérjen. Nem tudott visszajönni, mert a tutaj csak egy irányba ment, mire odaért, újabb útra már használhatatlan volt, elázott, Ausztráliában meg egy útra való tutajt sem tudott készíteni. Legalább 30 embernek kellett oda menni közel egy időben, hogy szaporodni képesek legyenek és valamiféle elvont gondolkozással kellett rendelkezniük, hogy a horizonton lévő felhőkből rájöjjenek: ott szárazföld van! 60 évezrede ott él az ember, és 60 évezredes szikla kőarcai, majd festményeivannak.

Fejes cikke különösen elszomorító, mert értelmes ember nehezen hozhat össze ilyet. Olyan, mintha csak játszana, s nem hinné komolyan, amit ír. Több oldalról, kapásból lehet cáfolni, hiszen sem a földtörténetet, sem területek éghajlati és növényi viszonyait, sem a régészeti emlékeket nem ismeri. Az egész egy fantáziadús mese, valóságalapja szinte nulla. Ahogy belekeveri a valóságos dolgokat, az azonban arra utal, hogy az olvasókat tökéletesen bugyutának fogja fel. Sajnálatos, mert az ilyen munkák a valódi alternatívák hitelét is rontják.

És aki e tévedéseket követi, visszatér az 'ösi hitvilágához'. A szkíták ugyanis nem voltak szumirok, nem beszéltek azon a nyelven. Amit róluk tudni lehet, néhány név alapján, csupán annyi, hogy indoeurópai isteneket imádtak. A sumérok nem lovagoltak, nem kerültek ki a sztyeppére, csakis a nagy sűrűségű városi életmódra voltak alkalmasak. Városból nem vezet az út a sztyepei élethez, nem értenek hozzá, ott elpusztulnak.

A középázsiai hivatkozást sokan félreértik és magyarázzák. Annak az európaival közös gyökere a Kaukázus. Innen mentek keletre és nyugatra. Innen rajzott ki a gravetti népe, és az átalakulás a Don mellett tettenérhető, amikor a mousteri szerszámok átalakulnak gravettivé. Ez a forrás, azaz nem Szíria és nem Afrika. Közép-Ázsiában, amire sokan gondolnak (turk területek, Aral-tótól keletre) nem volt emberi települési forrás, a korai ember kizárólag dombos, hegyvidéken élt. Kirgizia embere nem fejlődött se aurignacivá, se gravettivé, azokat ezek fölváltották, később. Ideje Gábori könyvét elolvasni¹⁶⁵

Az urali embereket a TAT jellemzi, és a Semino cikk külön ki is emeli, hogy magyaroknál TAT-utód gént nem találtak! Ez a fontos, mert nem az Uraltól jött a magyarság.

A gravetti népe valóban Ukrajnában és a Kárpátokon belül vészelt át a jégkorszak leghidegebb részét. Gáboriné könyvében minden világosan le van írva.¹⁶⁶ Erről a nemzetközi régészet nem akar tudni: igenis, a leghidegebb időszakban a Kárpátok között volt emberi élet, és nem is akármilyen, és ez nem vonult Észak-Balkánra. Hacsak a Kárpát-medence nem Észak-Balkán!

A Semino cikk leglényegesebb mondanója az, hogy az európai népesség döntő mértékben európai eredetű. S hogy az M45-ös gén közép-ázsiai, az azt jelenti, hogy kaukázusi és nem azt, hogy urali. Délen élt az ember, a jégkorszak lehülő időszakában sem nagyon talál sz az Urál környékén emberi telepeket. Gábori bemutatja, hogy a Káspi-tenger fölött mocsaras volt a terület, ott ember a lovas kultúrákig nem tudott áthaladni az Urál egyik oldaláról a másikra. A keletnyugati mozgás csakis a Kaukázus vonalában, a Káspi tengertől délre történt. Ez a góc az A vércsoport mutációját jelenti, ami Európában 35%-ban van jelen a 25-30%-os ősi 0-ás vércsoport mellett. Ami keletről jött, az a B vércsoport, ami a Kárpátok között alakult ki, az meg az AB. A neandervölgyi génjét főntebb kell keresni, az ág eredeténél, ami a magyarságnál talán 5%.

Egyébként a főemlősök közös pontjától indították a gén-családfát. És akik nem értik a genetikai törzsfejlődést, megették a szlávsvágra utaló lehetetlen állítást is.

¹⁶⁵ Gábori Miklós: Ala Tau Ararát.

¹⁶⁶ Gáboriné (1980) Csánk Vera: Az ősember Magyarországon. Gondolat, Budapest.

Bérczi Szaniszló 2019. 11. 08. 21:54

Kedves Lajos:
Köszönöm a válaszod.
Így akkor elmarad ez a kezdeményezés és javasolom mindenkinek az irodalom földolgozását.

Bérczi Szaniszló 2019. 11. 08. 22:00

Tisztelt Egyesület:
Darai Lajostól kapott válaszlevelem alapján visszalépek ettől a kezdeményezéstől.
A Cser–Darai könyv olyan hatalmas anyagot dolgozott föl, hogy azt áttekinteni kevés ember tudja. Ezért a tovább lépéshez mindenkinek egyénileg kell hozzáfognia az átolvasáshoz.

Bérczi Szaniszló 2019. 11. 09. 5:27

Kedves Lajos:
most reggel újra olvasva leveled, megakadt a szemem a következőn: „hogy máig nincs hatása, azt a szóban forgó kíváncsúságnak jelzi”.
Egyrészt van hatása, mert én sokat forgatom az említett könyvet. A szóban forgó kíváncsúság pedig éppen azt jelezte, hogy ha valaki új „ismeretcsoportosítást” kezdeményez, mint Oláh Zoltán és Csihák György, akkor a már elkészült hatalmas rendszer (Cser-Darai) áttekintésével kezdjük.

Olah, Zoltan 2019. 11. 11. 8:26

Csihák György
a Zürichi Magyar Történelmi Egyesület elnöke
„A kérdés az, hogy mennyi lehetett a honfoglalás idején a Kárpát-medence lakóinak és mennyi lehetett Árpád honfoglaló népének a létszáma? A dolgozat jó, noha a mai genetikusok egy része a honfoglalók létszámát lényegesen kisebbre teszi.” – Különösen itt érhető tetten és ez jól szemléltethető az archeogenetika (vö. 270 versus 102 és 92) bizonyító erejével.
Nem mi lettünk a lovaspásztor királyainkból, hanem ők belőlünk AVK-kéz-, ész- és földművesekből (FÉK), akiknek egy kis hányada 7500 évvel ezelőtt a nagy népsűrűség okán kezdett kelet felé, a dél-kaukázusi folyamközi élőhelyeket is sűrűn belakva – a termékeny félhold területén oda-vissza vándorolva sokasodni. Ezzel a Kárpát-medencét folyamatosan feltöltött állapotban tartani évezredek át. Ezt csak DNS-olvasatok térképezésével lehetett az elmúlt 19 évben (Semino 2000, 1000 genom projekt) hitelesen bizonyítani. A „honfoglalók”, a hullámokban visszaérkező szarmaták, hunok, avarok az itt tartósan letelepedett FÉK-népség 10%-át sem érték el soha a népvándorlás 1000 éve alatt, de kétségkívül vérrokonaink (lásd: 18. ábra).

Bérczi Szaniszló 2019. 11. 11. 13:56

Mik a rövidítések? [A 2. ábrán?]

Oláh Zoltán 2019. 11. 11.

GENETIKA (ez egy a 15-20 történeti evolúciós szál közül, s a G csak néhány ezer éves szál a Kárpát-medencében)

Bérczi Szaniszló nov. 11. 14:28

Tisztelt ZMTE:

Indító javaslatom elhárítást kapott. Ezért visszaléptem.

Ebben a H-val kezdődő munkában nem tudok részt venni, csak az eddigi díszítőművészeti megközelítéssel. De ez ismert, leközölt, nem kíván mást és egy morzsa csak a javasolthoz képest. Morzsa meg van épp elég, új is akár. Meg a H-is morzsa csak, a történelem 1 %-a. (A valódinak persze). Aki államot szervez, annak természetesen az 1100 év a 100 %. De aki valódi fejlődéstörténetet szeretne látni, annak az 1 % (vagy még kevesebb, mert pl. a Cs–D alapján azt mondhatjuk, hogy csak 0,3 %).

Ha nincsen rendszerbe foglaló kép, a ca. 15 párhuzamosan futó szál elemzéséről, belső rendjének bemutatásáról, a kész könyv (Cs–D) újra földolgozásáról, végig gondolásáról, akkor néhány új adat vagy akár új szál nem köthető semmihez (ami valódi áttekintést nyújt). Egyszerűen a jelenlegi (hivatalos) fogalmi készlet alkalmatlan arra, hogy új adatok mellé helyeződhessenek.

A legfontosabb pedig a természettudományok sok tartományában már régóta tisztázott belső idő szerinti „rétegsor”. Ennek csak egy, utolsó néhány 1000 évre kiterjedő szála a genetika, annak is csak az mtDNS vagy Y-DNS szála. Hol van még a világ átszálazása. A Kárpát medencéből sincsen talán 8000 évesnél idősebb adat, de lehet hogy csak 3000-4000 éves? Az a szál tehát nem köthető a 300 000 éves Vértesszőlősitől elkezdődő valódi Kárpát-medencei szálhoz. DE még az utolsó jégkorszakok szálához sem.

Javaslatom tehát továbbra is az, hogy a Cs–D könyvet kell rendszerbe foglalni. Mert az egy kész alkotás. Sokszálú. De ezt a rendszerbe foglalást ki-ki egyénileg végzi majd. Beszámolhat róla kéthavonta valaki.

Mert továbbra is tarthatunk 2 havonta megbeszélést a Mat. Múzeumban.

P. S.

A Mat. Múzeumban előadás lesz december 16-án, amit egy fiatal ötvösmester tart. Nagyon izgalmasnak ígérkezik.

Az előadás nem a ZMTE vonalhoz kapcsolódik, de szívesen látjuk a ZMTE érdeklődő tagjait is.

Az előadás után lehet beszélgetni, akár H-ról is. Vagy Cser–Darai Rendszer áttekintésében való kezdő lépésekről és a kiegészítő Kárpát-medence–Kaukázus-i kapcsolatokról a Rováskronikák fényében (5000 éves lépték), vagy más, pl. nyelvi zárványok témakörében (5000–20 000 éves lépték), vagy másban (kérem mindig bejelölni a vizsgált időtartamot, s akkor sokkal kevesebb lesz a félreértés. Pl. a H-hoz tessék odaírni, hogy csak 1000 éves a léptéke. Sőt, az lenne a legjobb, ha a térbeliségét is jelölnénk. Pl. a Kárp.-med.–Kaukázus kapcsolathoz azt, hogy 2000-3000 km-es lépték. No, ez egy fontos újítás lesz. A sok összevisszaság egyből kibukna. Erről is beszéljünk, mert kell majd az új munkákhoz.

Oláh Zoltán 2019. 11. 12. 08:04

<https://qubit.hu/2019/10/22/10-millio-euros-palyazat-kereteben-kutadjak-a-kora-kozepkori-karpat-medenceben-elok-genjeit>

https://mta.hu/tudomany_hirei/europa-a-romai-birodalom-bukasa-utan-2019-ben-is-magyar-kutatok-a-legrangosabb-europai-palyazat-nyertesei-kozott-110033

György Csihák 2019. 11. 12. 9:57

Kedves Zoltán, örömmel fogadom gyors válaszaid és remélem, hogy a többiek is. Kérem szépen, hogy a nagyobb címlistára írd. A MAT Múzeumban december közepén, egy hétfői napon lehetne egy ilyen összejövetelünk, és szívesen venném, ha Te lennél az előadónk. Belátom, hogy Bérczi Szaniszló, mint egyetemi tanárember, valami magas szinten szeretné ezt a folyamatot indítani és sajnálom, hogy úgy ez egyelőre nem megy. Belátom, hogy az én javaslatom földhözragadt, viszont remélem, hogy onnan alulról azért indítható. Jelen esetben lehetne azt a bizonyos honfoglalást alapul venni. Természetesen lehet akárhány koponyára szobrozni, lehet a számítógépbe szép diagramokat szerkeszteni, sőt – amint ezt legutóbbi küldeményed példázza – lehet európai pályázatokon szépen szerepelni. Ez mind lehet, mi mégsem kerülhetjük azt meg, hogy ezeket az eredményeket egybevetjük a tisztességes nemzeti történelemtudomány adataival. Pontosan erre kérek. Az előbbiek nem adnak választ a felvetett kérdésekre, vagy legalább nincsenek teljesen összhangban azzal, amit most ténynek veszünk. Darai Lajos is sokat kínlódik velünk. Ő, egy magasan képzett szakember, Cser Feri éppígy a természettudomány világában. Ők ketten előttünk járnak. Lehet, hogy a genetikusok is – de senki nem veszi a fáradságot, hogy bennünket meggyőzzön. Így pedig nehéz lesz, mert akkor úgy járunk ezzel is, mint a nyelvtudomány. Bízom abban, hogy ezt mindenki megérti. Még egy gondolat. A Kárpát-medencei gondolat ma legalább száz éves és én is odacsatlakoztam, úgy negyven évvel ezelőtt. Cser Ferit én hoztam ebbe az egyesületbe –lett is mindkettőjüknek elég irigye. Amint a mi egyesületünknek is. Mert az nagy bűn, hogy „nem én találtam ki”.

Haraszi Zsuzsanna 2019. 11. 12. 10:33

<https://www.quora.com/Are-Hungarians-white>

Nem is gondolnánk, hogy ilyen kérdést fel lehet tenni – de még ez is kérdéses!

A szerző nem egy újságíró, hanem a torontói egyetem történelmi szociológus, egyháztörténész professzora – de nem is genetikus.

A nyelvünkkel kapcsolatos tévedése dacára (a magyar vezérek nyelve volt a magyar!), ez egy új hang a mai pc világában.

Bérczi Szaniszló 2019. 11. 12. 11:59

Köszönöm.

Kár, hogy nem létezik valódi nyelvfejlődéstörténelmi törzsfá.

Csihák György 2019. 11. 19.

Kedves Szaniszló and Co., panaszkodni bizonyára könnyebb lehet, mint új fát ültetni. Minden esetre: újra és újra kiderül, hogy a „Régi magyar nyelvű rovásírások” munkacsoportunk – legyen az bármely szerény, ami a „méreteit” illeti – a dolog lényegében vág. Itt Szekeres Pista vezet, mert ő már ültetett egy törzsfát. Ennek a fának lehetnek torz kinövései, lehet az ágait szagatni - de VAN. A TÖBBIEK TÖRZSFAÜLTETÉSE MÉG VÁRAT MAGÁRA. Oláh Zoltán is egy nagy fa ültetését szervezi – mi többiek egyelőre csak nézzük.

Bérczi Szaniszló 2019. 11. 19.

Kedves György:

Köszönöm. Én nem panaszkodtam, ha a megszólításnak ez a része nekem szólna.

Jómagam a valódi nyelvfejlődéstörténeti törzsfán dolgozom.

Ami OZ munkássága nyomán formálódik, az az utolsó 8000 év történelme – de az IE nyelvészettel összekuszálva. (Ha az nem lenne benne, talán kijönne valami.) Hiába van tengernyi pontos adatirodalom a régészettől kezdve bármiről, ha a rendező szál kusza.

Az utolsó 8000 év történelmében igen kicsi a nyelvfejlődés szerepe.

Az IE nyelvi irodalom csak a felülről való bontását tartalmazza a nyelveknek.

Hiába van tengernyi IE hivatkozás az adattóban, ha az a visszabontásos rendszer hibás eredményeket ad.

Tájékoztatásul: jómagam a Gray, R. D., Atkinson, Q. D., Greenhill, S. J. (2011): Language evolution and human history: what a difference a date makes. *Philos Trans R Soc Lond B Biol Sci.* 2011 April 12; 366, (1567): pp. 1090-1100. cikket már 2013-ban is hivatkoztam.

Továbbra is a Cser–Darait ajánlom vezérfonalul, annak is, aki OZ programját választja.

Én maradok a valódi nyelvfejlődéstörténet és nyelvrendszertan kutatása mellett.

Ebből már sok elérhető az érdeklődők számára.